

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 8 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. Na naročbe brez istodobne vpošiljavitve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 6, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 85.

Epilog k zaupnemu shodu narodno-napredne stranke.

Nedeljski zaupni shod je pokazal jasno, da ima narodno-napredna stranka slejkoprej na svoji strani svet naroda slovenskega, ne le pretežno večine slovenskega razumnosti, nego tudi najboljše elemente iz vseh narodnih slojev in krogov.

Pokazalo se je, da združuje v sebi sile, ki lahko ustvarijo iz nje, ako se te latentne moči vsestransko uporabijo in primerno organizirajo, v slovenskem javnem življenju mogočen političen faktor, ki se mu ni treba bati najljubejših napovedane borbe z reakcionarnimi elementi.

Klerikalizem na Kranjskem je jel v zadnjem času smejeje, kakor kdaj prej, dvigati glavo in da je jel povsodi vsaj navidezno pridobivati tal, je bilo v prvi vrsti krivo to, da je napredni stranki nedostajalo potrebne krepke organizacije, ki bi bila močan jez proti klerikalnemu navalu in prodiranju.

Klerikalci imajo, naslanjaje se na župnike in kaplane v vsaki posamni župniji, trdno in silno organizacijo, ki funkcionira izborna in je uspešna tembolj, ker je svobodomiselna stranka doslej žal zanemarjala, da bi se organizovala tako, kakor bi to zahtevali že njeni interesi sami, spremenjene razmere in časa tok sam.

Temu dejstvu je treba v prvi vrsti pripisovati uspehe, ki jih je v zadnjem času dosegla klerikalna stranka pri nas na Kranjskem.

Iz teh momentanih uspehov sklepati, da je reakcionarni duh objel naš narod na vsej črti in da so med našim ljudstvom sedaj manj rodovitna tla za svobodomiselne in napredne ideje kakor kdaj prej, bi bilo neumestno in krivično.

Naj se namreč o našem ljudstvu že sodi kakorkoli, to se mora priznati, da se je med njim v zadnjih desetletjih mogočno razvila naobrazba, k čemur je pač največ pripomogla novodobna šola. Naobražen, prosvetljen narod je najljubejši pristopen novim idejam in se

najljubejši otrese okostenelega konservatizma, ki sicer odlikuje široke ljudske mase in jih zavira, da ne morejo korakati vstrie s splošnim napredkom.

Ker je med narodom slovenskim v zadnjem času naobrazba in kultura mogočno napredovala, je ljudstvo postalo bolj pristopno novim idejam in je jelo samostojnejše misliti. In naše ljudstvo ima bister razum; brez posebnega zunanjega vpliva se je jelo odvrčati od onih, ki so ga skozi stoletja imeli kakor roba v svojih rokah, spoznavši, da so ti ljudje edino krivi, ako je narod slovenski zaostal za drugimi sosednimi narodi v kulturi in se ni mogel uspešneje udeleževati vseobčnega napredka.

Ne da se tajiti, da splošno razpoloženje med narodom tudi v širokih njegovih masah ni daleko tako ugodno reakcionarnim težnjam, kakor se navadno misli.

Pod pepelom konservativnosti tli že močna iskra svobodoljubja in napredka; treba je samo neznačajnega zunanjega povoda, da se ta tleča iskra razširi v silen zubelj, ki bo prinesel domovini slovenski luč svobode in nezaviranega napredka.

To je v rokah narodne svobodomiselne stranke.

Ako le-ta stopi energično na plan, ako se reorganizuje modernim, novim razmeram primerno in prične, združivši v sebi najboljše moči, z neumornim, marljivim delom med narodom za narod, potem je gotovo, da se bo v doglednem času tudi na Kranjskem zrušila zgradba klerikalnega gospodstva in da bodo z oltarjev popadali klerikalni maliki.

To prav dobro vedo tudi naši klerikalci.

Zato bi ne imeli ničesar rajši, kakor da bi narodno-napredna stranka čim prej legla v grob, iz katerega bi naj nikdar ne vstala. Želja je mati misli.

Klerikalci si ničesar bolj iskrene ne žele, kakor da bi narodna stranka, ki jim je povzročila že toliko zla in gorja in ki jim je bila edina zapreka, da niso mogli vselej ribariti v kalnem, izginila s po-

prišča, zato so ji z vstrajnostjo, ki je vredna skoro občudovanja, neprenehoma prorokovali in napovedovali bližajočo se smrt. In razne naivne duše, stoječe pod sugestijo hreščanja teh črnih gavranov, so res mislile, da je napredna stranka dejansko že v agoniji in zapisana politični smrti. Jeli so sekundirati klerikalnim krokarjem tako intenzivno, da so bili le-ti sami prepričani, da se uresniči njihova zlobna prerokovanja in da je katastrofa za napredno stranko neizogibna.

Kako veliko je bilo torej razočaranje teh elementov, ko je napovedana in toli zaželjena katastrofa izostala in ko je narodno-napredna stranka na nedeljskem zaupnem shodu vstala k novemu čilejšemu življenju, zajamčenemu v njeni reorganizaciji!

Ni se torej čuditi, ako bluje „Slovenec“ ogenj in žveplo in skuša z najpodlejšimi lažmi in najnesramnejšimi zavijanjimi prikriti svojo blamažo, da se ni obistinila njegova najiskrenejša želja. Breko izbruhov blaznega klerikalnega fanatizma stopamo s suverenskim preziranjem na dnevni red in smatramo pod svojo častjo, da bi se četudi samo z besedo dotaknili podlih klerikalnih natolcevanj!

Naše načelo v tem oziru je: Pustimo pse naj lajajo, dokaz je to, da jahamo!

Iz ravnotežja nas ne spravi niti kukavičnjo jajce, ki ga je klerikalna svojat v onemoglem svojem gnevu izlegla v zagrebškem „Obzoru“ in v katerem bivši narednik Fr. Kristan pod plaščem navdušenega „naprednjaka“ pogreva svoje že v „Slovenecu“ priobčene izbruhe o nedeljskem zaupnem shodu. O tem možu, ki na vsak način hoče, da se peča ž njim javnost, bomo o priliki spregovorili. „Obzor“ in „njegov stranki“, pa povemo zaupno na uho, da imata onadva najmanj pravice govoriti o „bezkrvni razsuloj stranki“ in o „četi na smrt odsuđenih žrtava“! „Obzor“, ki je takorekoč edini ostanek nekdanje mogočne obzoraške stranke, bi pač

bolje storil, ako bi tožil in lamentiral o „rasulu“ svoje stranke, nego da toči hinavske solze iz delokroga državnega zbora, so zbudili mnogo več zanimanja, kakor se je prvotno mislilo. V jutrišnji seji bo glasovanje o teh nujnih predlogih, a to glasovanje znabiti odločilnega vpliva za volilno reformo. Tako zahtevo glede Galicije, kakor jo stavijo sedaj Vsenemci, so stavili že leta 1868. prvi Poljaki. Zaradi tega so Poljaki že iz doslednosti tudi sedaj primorani glasovati za nujne predloge. Pa tudi Mladočehi se ne morejo zaperstavljeni, ker njihov program zahteva na prvem mestu avtonomijo dežel in ojačenje deželnih zborov.

Državni zbor.

Na Runaju, 27. marca.

Nujni predlogi Vsenemcev o posebnem stališču Galicije, t. j. izločitvi te dežele iz delokroga državnega zbora, so zbudili mnogo več zanimanja, kakor se je prvotno mislilo. V jutrišnji seji bo glasovanje o teh nujnih predlogih, a to glasovanje znabiti odločilnega vpliva za volilno reformo. Tako zahtevo glede Galicije, kakor jo stavijo sedaj Vsenemci, so stavili že leta 1868. prvi Poljaki. Zaradi tega so Poljaki že iz doslednosti tudi sedaj primorani glasovati za nujne predloge. Pa tudi Mladočehi se ne morejo zaperstavljeni, ker njihov program zahteva na prvem mestu avtonomijo dežel in ojačenje deželnih zborov. Vsenemci s svojimi predlogi ne mislijo toliko na zabranjeno slovansko večino, ker vendar dobro vedo, da se njihov predlog ne uresniči, ako bi ga tudi zbornica sprejela. Glavni namen jim je pri tem, ovirati volilno reformo. Ker se mora vprašanje o ustavi potisniti v ospredje, se bo delo odseka za volilno reforme motilo in zavleklo. Vendar je upati, da se za nujne predloge ne dobi večina, ker bodo slovanski poslanci, ki bi bili po naravnih zakonih primorani glasovati za predloge, rajši izostali od seje.

V začetku seje je bilo podanih več interpelacij. Posl. Sturm je interpeliral zaradi priseljevanja ruskih Židov na Dunaj.

Posl. Weiskirchner je predlagal spremembo § 15. obrtnega reda glede koncesioniranja pogrebnih podjetij.

Ljubljansko deželno sodišče zahteva izročitev posl. Žitnika zaradi razžaljenja časti.

Potem sta poslanca Stein in Wolf utemeljevala svoja nujna predloga o izločitvi Galicije. Posl.

Stein je odkrito povedal, da je namen njegovemu nujnemu predlogu, izločiti 95 galiskih mandatov, da ne dobe Slovani nikoli večine v avstrijskem parlamentu. Nadalje je rekel, da imajo Nemci kakor skala trdno prepričanje, da bodo avstrijski Nemci enkrat čisto gotovo združeni pod slavnim varstvom Hohenzollerjev z ostalimi svojimi brati. — Tudi posl. Wolf je odkrito povedal, kam meri njegov predlog.

Min. predsednik baron Gautschi neprestano moten z medklaci poslance Schalka, je izjavil: „Vlada se trdno drži državne enotnosti ter mora odkloniti vsakateri poskus, razrahljati državno zgradbo.“

Posl. grof Sternberg je osorno napadel ministrskega predsednika, vendar je izjavil, da bo glasoval zoper izločitev Galicije. — Odgovarjal mu je poslanec Schönerer.

Poslanec Romanczuk je govoril odločno proti nemškemu predlogu, rekši, da ne razume Nemecev, ki hočejo žrtvovati svoje rojake v Galiciji in Bukovini. Ogromna večina galiskega prebivalstva je tudi proti izločitvi.

Tudi posl. Breiter je izjavil v imenu poljske ljudske stranke, da smatra galško prebivalstvo izločitev svoje dežele pod sedanjimi razmerami za veliko nesrečo.

Istotako se je izrekel proti predlogom posl. Daszynski, ki je ostro grajal Vsenemce, češ, da hočejo s svojim predlogom zavleči volilno reformo.

Posl. grof Sylva-Tarouca je izjavil, da bo njegova stranka (veje-posestniki) glasovala za predlog.

Na predlog posl. Weiskirchnerja se je sklenilo, naj bodo razprave odseka za volilno reformo javne.

Iz odsekov in klubov.

Dunaj, 27. marca. Katoliški centum je sklenil v današnji seji, da morajo njegovi člani tudi v odseku za volilno reformo vztrajati pri pluralni volilni pravici.

LISTEK.

Naravoslovne črtice.

VIII.

(Molekuli — atomi — katodna luč — Röntgenovi žarki — elektroni — ioni.)

Obrnimo se za nekaj časa od neizmerno velikih svetov k neskončno malim, a zato nič manj občudovanja vrednim.

Preiskave radija in poskusi ž njim so privedli učenjake do mnenja, da se pojavi emanacije ne dajo več razlagati z atomi, ampak da je potrebno poseči še po enostavnejših enotah, po takoimenovanih elektronih. Kako neznanstveno majčkini naj bodo ti delci, bo umljivo, če navedemo Kaufmannovo primero, ki pravi, da je elektron v primeri z bacilom tako velik, kakor bacil v primeri z našo zemljo!

Na ta način so nam raziskave zadnjih let poleg doslej najmanjših delcev, molekulov in atomov podale

še elektrone, in ne dovolj tega še telesca četrte vrste, takoimenovane ione. Vsi ti hipotetični pritlikavci se bore za prvenstvo malosti; nobeno oko jih še ni videlo — ampak vse opazovanje materije nas sili, da verjamemo na njihovo istinost, in nas prepričuje o njihovi ekzistenci, ker razlagamo z njimi povoljno tozadavne prikazni.

Kemik imenuje atom oni najmanjši del kake prvine, ki se ne da kemičnim potom več razstaviti v enostavnejše elemente. Recimo, da atoma res ne moremo nadalje razstavljati — lahko si pa mislimo, da se da še naprej deliti.

Mislimo si n. pr. telo, kemično sestavino, kakor je jedavec = Ca Fl. Ako košček jedavca zdrobimo v prah, in vzamemo tak prašek ter ga zdrobimo v še drobnejši prašek in delamo to naprej, ostane še vedno tudi najmanjši prah, ki si ga moramo misliti, vendar-le jedavec. Taka najmanjša množina telesa, ki ima še vsa prvotna svojstva, se imenuje molekul. Molekul, najmanjši del kake snovi, ki

more še sama ob sebi ekzistovati, pa sestoji iz atomov, kakor jedavec iz atoma kalcija in dveh atomov fluorja. Ni pa treba misliti, da n. pr. vse prvine, ki niso sestavljene iz več vrst teles, lahko ekzistujejo v enostavnih atomih; namreč večina prvin je večatomna, t. j. v najmanjši množini, v kateri se dobiva prosta, imajo njeni molekul po več atomov. Tako ima prvina: žveplo pri gotovih temperaturah v molekulu tri, pri še višjih samo dva atoma. Nikakor pa ne moremo doseči, da bi n. pr. dvoatomni žvepleni molekul še nadalje v prostosti razpal v atome. Pač pa žveplo nastopa enoatomsko v svojih spojinah n. pr. v žvepleni kislini. (H₂SO₄)

Molekul vodenca, ki sestoji iz dveh atomov, je neskončno majhna kepica ali kapljica te prvine. Na podlagi kinetične plinske teorije so preračunali, da tehta tak vodenčev molekul 0.000.000.000.000.000.000.004 gramov. Ker pa tehta liter vodenca 0.08995 gr, je moči izračunati, kaka neskončna množica vodenčevih molekulov se peha po litru tega plina,

kjer nastajajo svetovi v malem zase, solnce, planeti in planetoidi. Poleg teh pa so pri njih in med njimi še dosti manjša telesa, o katerih smo se poučili stoprv v zadnjih letih, ko smo začeli proučevati katodne in kmalu za njimi Röntgenove žarke.

Napravimo si za naše poskuse precej široko, 10—15 cm dolgo stekleno cev, kateri pritočimo v njeni sredi še tretjo, tako da so njihove votline zvezane med seboj. Na oba konca vtekamo po košček platinove žice, le-to pa opremimo na eni strani cevi še z majhno ploščico iz aluminija. Potem vtaknimo cevi v plamen Bunsenovega gorilnika, ter zatopimo žico v steklo. Drugo cev pa, katero smo prvi širši pritočili, zvežimo z zračno sesalko. Obe žici zvežimo z vodilnimi žicami močnega induksijskega aparata, potem pa začnimo izsesavati zrak. Ako smo zvezali žici tako, da vstopa električni tok pri platinovi žici, ki sama visi v stekleni cevi (anodi) in da izstopa pri žici, ki nosi aluminijevo ploščico (katodi), ter izsesamo zrak na $\frac{1}{300}$ prvotne gostote,

tedaj opazimo, da se izliva z anode rdeča vrtinčasta luč, polneča skoro vso cev, tja skoro do katode. Le-ta pa izžareva milo temnovijoličasto luč, ostro ločeno od ahodne rdeče luči. Ako izsesavamo zrak še nadalje in izpraznimo cev, kolikor se pač da, tedaj vidimo, da se umika rdeča luč nazaj in da izgine končno popolnoma. Zato pa se pojavi na katodi nasprotni strani zeleno fluorescirajoča svetloba, izhajajoča od katode v žarkih, ki izhajajo iz aluminijeve plošče. Teh žarkov seveda oko ne vidi; cev ostane črna, samo fluorescenco opazimo.

Te nevidne žarke imenujemo katodne žarke; dajo se ti žarki odkloniti z magnetom, kar opazimo na ta način, da stena cevi začne tamkaj fluorescirati, kamor smo z magnetom odklonili nevidne žarke.

Ti žarki torej niso kakor drugi svetlobni trakovi tresljaji čtra, ampak delci materije, ki se pregibljejo z neznanstveno naglico, delci, na katere je vezana električna napojenost. Ti negativno napojeni masni kosčki so dosti manjši kot atomi; računi so

Češki klub je sklenil, spraviti v jutrišnji seji predlog poslanca dr. Herolda glede revizije ustave nujnim potom v razpravo.

Iz jugoslovanskega kluba je izstopil posl. Luzansky, ker se je klub izrekel proti izločitvi Galicije.

Gospodarski odsek je imel danes sejo. Posl. Wrabetz je nujno predlagal, naj se pozove vlada, da času primerno spremeni regulativ za hranilnice, ki je že iz l. 1844.

Tiskovni odsek je razdelil svoje poročilo o novem tiskovnem zakonu med poslance.

Volilna reforma.

Praga, 27. marca. Neki vplivni mladočeški poslanec prorokuje zelo hude boje v odseku za volilno reformo. Poljaki in veleposestniki ter večina Vsenemcev bodo pričeli takoj s tiho obstrukcijo. Ako pa se to zgodi, je popolnoma izključeno, da bi se volilna reforma dognala do velikih počitnic. Za nasprotnike volilne reforme pa s tem bitka ne bo dobljena. Pri trdni volji krone se ne bo dopustilo, da bi padla predloga niti vlada, temu se bo pustilo ali zbornico delovati tudi v velikih počitnicah, ali pa se bo volilna reforma oktobra pristavila, da se izda obenem provizorni pravilnik, ki bo onemogočil vsakršno obstrukcijo. Merodajni krogi so o potrebi volilne reforme tako prepričani, da se ne bodo plašili niti § 14.

Absolutizem na Ogrskem.

Dunaj, 27. marca. Današnji kronski svet se je bavil v prvi vrsti z razpisom novih volitev. Te dni že izide vladni manifest, ki bo naznanil, da ogrska vlada dotelej ne priporoči kroni razpisa novih volitev, dokler se bodo napadale vrhovne pravice krone.

Budimpešta, 27. marca. Kraljevi komisar v Maroš-Vašarhelju je dal po orožnikih odstraniti vse rezistenčne uradnike iz komitatnih in sodnih uradov.

Sporazumljenje s Srbijo.

Belgrad, 27. marca. Ministrstvo zunanjih zadev je dobilo danes z Dunaja obvestilo, da se je glede veterinarske službe in prometa z živino doseglo sporazumljenje med srbskimi in avstro-ogorskimi delegati.

Anglija in Srbija.

Belgrad, 27. marca. Včeraj je bil pod kraljevim predsedstvom ministrski svet, ki je trajal več ur; bavil se je z zahtevami, ki jih je poslala angleška vlada glede obnovitve diplomatskih odnosov. Anglija baje zahteva, naj se 11 srbskih častnikov, ki jih bo angleški konzul v Belgradu naznanil srbski vladi, odstrani iz armade ter ne smejo tudi ne dobiti državne službe. Večina ministrov je bila za sprejem angleških zahtev, vendar se končna odločitev še ni storila.

Položaj na Ruskem.

Petrograd, 27. marca. Volitve v državno dumo so razpisane za Estlandijo na dan 27. aprila, za Kurlandijo in Livlandijo pa na dan 3. maja. — V Kamencu (gubernija Grodno) so Židje postavili svojega kandidata, kar je kristjane tako razkačilo, da se je bati splošnega pobijanja Židov.

Odesa, 27. marca. Iz zanesljive strani se poroča, da se iz Sebastopola vsi Židje izženejo.

Varšava, 27. marca. Vojno sodišče v Čiti je obsodilo 13 poštnih uradnikov na smrt (?) zaradi štrajka (?).

Petrograd, 27. marca. Finančni minister je izdelal svoj davčni program, ki se predloži državni dumi. Ker je ravno sedaj Rusiji preostalo hudo finančno in gospodarsko krizo, predlaga sledeče davke: reformo zemljiškega in mestnega hišnega davka, vpeljavo progresivnega dohodninskega in pridobninskega davka, zvišanje davka na tobak za 14 milijonov, nove davke na električne sile, plinovo razsvetljavo, na sveče in na papir.

Dunaj, 27. marca. Po današnji plenarni seji so bile volitve v odsek za volilno reformo. Izmed jugoslovanskih poslancev so bili izvoljeni: Plančan, dr. Ploj, dr. Ivčević in dr. Šusteršič.

Dopisi.

Iz Vipave. Vipavski novičar se je pričel precej zelo zanimati za me in mojo družino. Nikdar se mu še nisem zato zahvalil, in tudi sedaj se mi ne zdi skoro vredno; a ker noče nikakor nehati in se me je v svojem dopisu „Slovenca“ z dne 17. sušca t. l. zopet spomnil, dovoljujem si dati mu primeren odgovor. — V gori omenjenemu dopisu očita mi ta srboritež, da ne pustim svojih delavcev v izobraževalno društvo. To je podla laž. Nobeden mojih delavcev ni še iskal v imenovanem društvu izobrazbe, zato mu tudi nisem mogel prepovedati vstopa. — Res pa se je vpisal pred časom moj učenec, kateremu pa tudi nisem branil biti ud omenjenega društva, pač pa sem mu odločno prepovedal zahajati k Vašim pozno v noč trajajočim vsakdanjim shodom, ker se mi ponočevanje tako mladih ljudi nikakor ne zdi umestno. Podtika se mi tudi neka mogočnost, ki pa gotovo še ni tako velika, kakor oblast vpokojenega kletarja „Kmetijskega društva“, ki si prisojata tako moč, da se obljubuje časno in večno srečo vsakemu, kdor pristopi k izobraževalnemu društvu. Gotovo si že ta človek domišlja, da bo tudi na onem svetu kar s kletnimi ključi odpiral nebeska vrata udom izobraževalnega društva. Vaš kletar, gospod dopisnik, je torej gotovo mogočnejši, kakor jaz. — Kar se pa tiče prepira z neko žensko v moji hiši radi poseta vesele izobraževalnega društva, Vam svetujem, da si v prihodnje dobite boljše in resnično ljubeznive poročevalca, kakor je bila pa ta nedolžna Amakonca. Na tako izbranih poročevalcih, kakor jih imate Vi, Vam moram le čestitati; a odgovarjati Vam ne maram nikdar več, zakaj dovolj mi je, da vem, s kom se bratite, ker potem vem tudi, kdo da ste.

J. Mesesnel.

Naše čipkarstvo.

Spisal Dragotin Lapajne.

IV.

Toda preskočil sem že nekoliko stavkov „Slovenčevega“ dopisa, moram se zopet vrniti, da ne ostanem kaj dolžan. Pridem namreč do odstavka, kjer govori o cenah. „Pred nekaj leti je poslal trgovec s čipkami na Dunaj vzorec na ogled in obenem tudi ceno, koliko bi stale take čipke. Komaj preteče nekaj dni, že zagleda mož isti vzorec, ki ga je poslal na Dunaj, pri svojem konkurentu. Na vprašanje, odkod ga je dobil, odgovori prostodušno, da mu ga je poslala neka dunajska firma z vprašanjem, po čem bi on take čipke preskrbel in prodajal. Ta slučaj pa kaže, da so imele tuje firme domače trgovce popolnoma na vrvi.“ „Ako „Slovenec“? Sedaj vas pa vprašam, cenjeni dopisnik, ali se kje v trgovini drugače dela, kakor je delal dunajski trgovec? Idrijski trgovec pošlje na Dunaj vzorec in ceno, dunajski trgovec pa se vpraša pri konkurentu, ali mu ni mogoče tega blaga ceneje preskrbeti.

Jaz mislim, da bo vsak pameten trgovec tako storil, kakor Dunajčan, da bo popreje vprašal, kje je ceneje in šele potem naročil. Saj bi bilo vendar prav lahko mogoče, da si prvi trgovec vzame veliko več dobička nego drugi, da torej kupec lahko dobi pri konkurentu ceneje blago. Kje je tukaj tista vrstica, na katero je obesil „Slovenec“ idrijske trgovce, si res ne morem raztolmačiti. Da bi imela pa delavka pri tem kaj izgube, mi pri pošteni trgovini tudi ni lahko umljivo. Delavka naredi sama ceno vsakemu vzorcu. Ona dobro ve, ali je mogoče za isto ceno vzorec delati ali ne. Jaz sem prepričan, da je ni delavke, katera zna vse vrste čipk izdelavati, da bi na prvi pogled ne znala preceniti, koliko more veljati kak vzorec.

Vsak pameten človek ve, da mi ni mogoče delavke prisiliti, da bi mi delala kako blago, pri katerem ničesar ne zasluži.

Zadnjih dvajset let je konkurenca že tako velika, da si delavka lahko prebere delodajalca vsak dan. Ako ji to delo ne ugaja, pa gre drugam. Tudi je dopisniku dobro znano, kako hitro zvedo delavke, ako plača kak trgovec kak vzorec le za vinar dražje. Pri najboljši volji bi torej ne mogel trgovec izkoriščati delavke. Toda nekaj čisto drugega pride pri določitvi cen v poštev, česar pa „Slovenec“ dopisnik v svoji visoki strokovni izobrazbi ni omenil, namreč konkurenca z drugimi enakimi izdelki drugih držav. Znano je, da se v naših krajih izdela v primeri z drugimi le prav malo blaga. Da torej države, recimo Francija ali Rusija izdelajo veliko večje množine kakor mi, da je tam tudi cena izdelkom veliko nižja kakor pri nas. Ako hočemo torej stopiti na svetovni trg, moramo računati tudi z drugimi državami. Veliki trgovci, ki ne prodaja samo naših izdelkov, ampak čipke raznih držav, mora primerjati vrednost različnih izdelkov. On dobro ve, da gleda konsument po ceni, da si izbere pri enaki kvaliteti le nižjo ceno. Ako hočemo torej, da gredo naši izdelki v svet, se moramo podvreči cenam, ki jih imajo države, ki več producirajo. Ako tega ne storimo, ako hočemo mi cene narekovati, se nam pripeti, da se za naše izdelke nihče ne zmeni.

Slednjič pa se moramo še vedno hujše bojevati nasproti tovarniškim izdelkom, ki so nekatere naše uzorce že popolnoma izrinili. Sedaj pa pride „Slovenec“ ter pravi, v šoli se naredi

čipkam stalna cena, po tej ceni se morajo čipke v inozemstvo prodajati, ali pa nič. Res čudne pojme o trgovini ima ta „Slovenec“ strokovnjak. Kako ničeva je ta njegova trditev, se je moral letos sam prepričati in marsikatera delavka je morala to šolsko trgovino že prav občutno poplačati.

Kar trdi „Slovenec“ glede nadaljnjega izkoriščanja delavk, je navadna laž. Seveda se bode lahko izgovarjal s tem, da bo trdil: saj nisem menil vseh trgovcev, pa saj nisem trdil, da se to še sedaj godi. Kar torej govori o prisiljenem nakupovanju drugega blaga, so le še same sanje. Res je sicer, da so pred leti, toda kje so že tisti časi, trgovci s čipkami prodajali delavkam tudi drugo blago, nikdar pa ne samo zamenjavali. Vsaka čipkarica je dobila pošteno plačane čipke in šele potem so jo vprašali, ali ne potrebuje morebiti kaj za dom. Mislim, da je bilo to čisto pošteno in lahko bi bil trgovec to tudi zahteval, kajti, če je vzel blago od delavke, zakaj ne bi bila tudi ona pri njem kupila kakih malenkosti, ki bi jih bila sicer kupila pri drugem trgovcu za enako ceno. V tem slučaju bi jo bila pač vezala le neka hvaležnost, da je za zaslužek, ki ga je imela, tudi ona trgovcu nasproti dala kaj zaslužka. Toda kje je bil takrat še Vogelnik, ko se je ta navidezni pritisk tudi že bil odpravil. Ali pošteni člankar v „Slovencu“ vidi ta napredek šele s početkom šolskega delovanja, samo da bi malo očrnil liberalne trgovce. Nekaj čisto drugega pa je s prodajo sukanca. O tem je „Slov. Narod“ že enkrat prav dobro poročal. Delavke sploh niso vedele, kako močan sukanec se rabi za ta ali oni vzorec. Saj še danes večina tega ne ve. Kako bi pač bili izgledali izdelki, ako bi bile delavke po raznih trgovinah kupovale sukanec najrazličnejših kvalitete? Čipke bi bile tako različne, da bi jih ne bilo mogoče 20 m enake kakovosti skupaj spraviti. In s takim blagom naj bi stopili v boj z inozemskimi izdelki?

V interesu trgovine, v interesu industrije same se je to moralo tako zgoditi in se mora tudi še danes tako postopati. Zakaj pa šola ne dela drugače? Toda o tem še pozneje. Dejstva torej, ki jih očita „Slovenec“ trgovcem s čipkami, so deloma popolnoma zlagana, deloma pa segajo nazaj v čase, ko ni bilo o kaki pravilni trgovini še nikakega govora. Popolnoma iz trte izvito pa je, da bi bila šola odpravila take nedostatke in industrijo povzdignila na današnje stališče. Da ni šola za industrijo prav ničesar storila, se je lahko vsak iz dosedanjega poročila prepričal. Koliko pa je škodovala sedanjem trgovcem, in kako je vse njeno delovanje uravnano samo za to, da bi celo trgovino sploh uničila, se razvidi še posebej iz naslednjega. Omenil sem že, da nismo šoli nasprotovali toliko časa, dokler nismo natanko spregledali njenega namena. Šele tedaj, ko smo se prepričali, da se nam je treba bojevati za obstanek, smo stopili v bojno polje. Zakaj pa je šola pričela s takim delovanjem?

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 28. marca.

— **Neodvisna kmetijska stranka.** „Slovenec“ je nekje slišal zvoniti; kje je zvonilo, tega kljub svoji „brihtnosti“ ni mogel pogruntati. Pripoveduje, da so se zdrave gorenjske glave kmalu prebrihtale, da na shodu narodno-napredne stranke ni nič zanje in da so se kmetje zbrali v Iliriji

razjarjeni do dna duše. — Da, razjarjeni so kmetje do dna duše; to je res. A ne nad narodno-napredno stranko, ampak nad stranko kmetjskih sleparjev, česar se bode gospoda okoli „Slovenca“ gotovo še prepričala. O zaupnem shodu liberalcev se ni znila niti besedica, pač pa se je z drastičnimi dokazi konstatiralo, kako škodljivci kmeta so ljudje, ki mu vsiljujejo kot zastopnike kmeta vpokojene uradnike, ki jih je državna oblast že davno vrgla med storošaro. Čudno, da že pri prvih pojavih kmetjske zavednosti strah pretresa „Slovenca“ kosti, da se končno norčuje iz onih, ki jih o pričetku imenuje brihtne gorenjske glave in pravi „še bo zabavala“ „Slovenčeva“ gospoda pa naj bode prepričana, da se bode tudi naš kmet organiziral, pa naj bo to „žeganim fantom“ ljubo ali ne. Inicijativa za to pa ni izšla od Gorenjcev. Misel se je rodila na Notranjskem, še predno se je vedelo o zaupnem shodu narodno-napredne stranke. Kaj in kako se je govorilo, bode „Slovenec“ že zvedel v kratkem. — Eden, ki je bil na shodu.

— **Slovensko gibanje na Koroškem.** Iz Miziške doline se nam piše: Preteklo nedeljo sta se vršila v naši prijazni rudarski dolini dva politična shoda. V lepo vas Mižico sta dospela na shod gosp. drž. poslanec Fr. Grafenauer iz Ziljske doline in gosp. adv. kand. dr. Josip Oblak iz Celovca. Da je v tej dolini ljudstvo morda najbolj probujeno, se je opazilo tudi na shodu. Z velikim zanimanjem je sledilo izvanredno veliko število zborovalcev govornikom in navdušeno odobravalo njune govore. Popoldne sta odrinila iz Mižice proti koroško-štajerski meji v Gornjo Miziško dolino v veliko planinsko vas Črno, kjer še kraljuje zima. Zvesto je poslušala velika množica svojega poslanca izbornega ljudskega govornika Grafenauerja, ki je obširno razlagal pomen volilne reforme. Dr. Oblak je sicer ne v vsem strinjajoč se s predgovornikom razložil zlasti pomen in važnost socialnega vprašanja in govoril posebno na adresu socialistov, ki bi morali stati v tem boju zoper velikanske krivice, ki se gode koroškim Slovence, odločno na strani Slovencev, ako priznavajo enakopravnost zasebnikov kakor narodov. Ugovarjal ni nihče. Bila sta to dva sijajna shoda, menda zadnja glede akcije koroških Slovencev zoper volilno reformo — a izmed najlepših. Črna je posebno probujena. Nikjer na Koroškem ni videti toliko slovenskih napisov kakor tu; naj bi posnemali vrle prebivalce Miziške doline povsod drugod po Slovenjem Koroškem!

— **Kakršni možje, take besede!** Naši duhovniki pitajo naprednjake z najgršimi psovskami, najljubši so jim pa imena iz živalstva. Tako je pred kratkim neko farče v Kamniku imenovalo napredno družbo teletsko družbo, pri drugih je pa zlasti kak osel ali bik posebno v čislili.

➡ **Dalje v prilogi.** ➡

dognali, da je ta elektron približno 2000krat manjši kot atom (ne molekuli) vodenca in da se pregiba z $\frac{1}{3} - \frac{1}{5}$ svetlobne hitrosti.

Ako zadene ta s hitrostjo kakih 55.000 kilometrov v sekundi pregibajoči se drobiž ob stekieno cev, razblini se ob njej kakor vodni krožni valovi, ako vrže kamen v vodo. Ta električni val pa prestrežemo lahko s prestrežem, namazano s kako fluorescirajočo substanco, n. pr. barijevim platinianirjem. Prestrega se zasveti takoj v zelenkasto-rumeni luči. Ako vtakneš med cev in prestrežem roko, na kateri nosi eden prst prstan, vidiš na prestrežem okostje roke kot temno senco, prstan pa kot še temnejši kolobar na njej. S pomočjo fotografične plošče si ohranimo lahko to senčnato sliko — napravljeno pod vplivom Röntgenovih žarkov. Ti žarki so sicer nevidni, a imajo lastnost, da prosinjajo les, steklo, papir, meso, manj dobro kosti in kamenje, a kovin skoro nič ne. Da niso identični s katodnimi žarki, dokazuje dejstvo, da se ne dajo odklanjati s pomočjo magnetov. (Konec prih.)

V hiši žalosti.

Povest iz tržaškega življenja; spisal Vinko Ruda. (Dalje.) VIII.

Slikar Karlo je bil dobra duša, toda volje in vztrajnosti ni imel. Ustrašil se je vsake težave in izgubil je takoj pogum, če se mu kaka stvar ni takoj posrečila.

Blažene njegove sanje o slavi in o bogastvu so se bile kmalu razkadile in Karlo je začel dvomiti, če ima sploh kaj talenta za umetnost. Ti dvomi so postali tem večji, čim manj je imel denarja v žepu.

Karlo je ležal na zofi v svoji sobi, pušil cigarete in razmišljeval, če bi ne bilo najbolje, da obesi umetnost na klin in postane natak ali kaj enakega. Navadil se je bil takega lenarjenja in sanjarjenja tako, da ga je bilo že strah vsakega dela. Karlo ni bil bojevit. Priboriti si svoje stališče v življenju in v umetnosti ter to stališče, če treba, braniti tudi z bojem, to je bilo proti njegovi naturi in tega ni pojmlil. Zato ga je izostali uspeh

velike reklame, ki mu jo je poskrbel Marko, popolnoma potrl. Resigniral je toliko hitreje, ker je bil docela zapuščen. Reklama, ki je vzbudila v njegovem srcu toliko nadej, je bila vzrok, da je postal čez mero domišljav. Sicer je ta domišljavost le malo časa trajala, toda dosti dolgo, da si je v tem času odtujil svoje prejšnje prijatelje. Tudi najboljši prijatelji se ločijo od tistega, ki se povzdigne nad njihove razmere. Tisti dan, ko si je Karlo kupil cilindar, obul lakaste čevlje in oblekel rokavice, je nastal prepad med njim in tovariši, ki so hodili v slabih čevljih in ponošnih oblekah in ločitev je bila neizogibna, ko je Karlo pokazal, kako zamozavest je Markova reklama v njem razvila.

Karlo je bil preveč ponosen, da bi se zopet približal bivšim prijateljem. Ali njegova osamljenost je slabo vplivala na njegovo dušo in prej tako vesel in nedolžnopršerni mladi mož je postal melanholičen in se je vdal obupajoči žalosti.

Postal je krivičen. Ljutil se je na Marka, da mu je napravil reklamo,

češ, da ni bilo njega, bi bil sicer še vedno siromak, ali vesel siromak, ne pa človek, ki je bil en dan slaven, zdaj pa mu iluzije, katerim se je bil vdal in ki so se izjalovile, grene življenja.

Preklinjal je vso umetnost, dopovedujoč si, da krade človeku le čas in mu pokvari mladost. Ko bi bil postal borzni galopin, bi vsaj brezskrbno živel in bi gotovo zaslužil toliko, da bi življenje lahko užival. Dasi še mladenič, ni imel Karlo zdaj druge želje, kakor da bi postal bogat in da bi mogel živeti brez dela; imel je v svoji nežni mladosti želje, kakor jih imajo sicer le stari ljudje, katerim je dolgoletno delo izsesalo vse sokove.

Iz teh misli ga je pretrgalo krepko trkanje na vrata. Toda Karlo se ni zdelo vredno, da bi se premaknil.

„Le trkaj,“ si je mislil s prezirljivim posmehom. „Naj si že krojač, ali čevljar — kar mi imaš sporočiti, me čisto nič ne zanima.“

Ko se je trkanje ponovilo, je postal Karlo nekako vesel.

„Kako me imajo radi, ti moji upniki,“ je mrmral. „Dasi vedó, da jih čisto gotovo ne bom plačal, me obiskujejo vsak teden po dvakrat in po trikrat. Če me kdo en teden ne vidi, postane kar bolan.“

Ko se je trkanje v tretjič ponovilo, je Karlo vendarle vstal.

„Taka vztrajnost mora imeti svoje zadoščenje. Kdor tako trka, mora imeti kaj posebnega na srcu.“

Karlo je odklenil in odprl vrata in na svoje veliko začudenje videl, da je trkal pismonoša, ki mu je osorno mrmranje „ali ste gluhi“ izročil drobno, fino dehteče pisemce.

Karlo je prečital naslov dvakrat in trikrat, predno je verjel, da je pismo res njemu namenjeno, potem pa je naglo odprl zavoj in strme čital:

„Gospa baronica Gotaldi si dovoljuje vabiti Vas v ljudno na petek zvečer na svojo soarejo.“

„Gotaldi? Še nikdar nisem slišal tega imena. In za petek me vabi? Petek, to je danes teden. Kaj mi neki hoče ta baronica. Ah, morda je to slučajno zakasnel odmev moje enodnevne umetniške slave. (Dalje prih.)

Nakelski kaplan pri Kranju ima pa smisel za svinje in zadnjič je imenoval s tem imenom na prižnici one, ki se niso hoteli podpisati na protestno polo zoper razdružljivost zakona. Morajo biti naši duhovni gosposdi posebni poznavalci raznih živali, da vedo tako natančno, kdaj kakemu liberalcu pristoji ta ali ona psovka, vzeta izmed živalskih imen. Sicer smo svoje dni slišali, da se po cerkvah oznanjuje božja beseda in da čaka onega, ki daje svojemu bližnjemu priimke, huda kazen, kar je potrjeno tudi v sv. pismu, tej vendar najkompetentnejši knjigi za našo duhovščino, vendar iz pridig, ki se čujejo vsako nedeljo po naših cerkvah, je sklepati, da je nastopila v propovedovanju povsem nova doba, v kateri se inkvizitorično izroča farju neljube osebe javnemu zaničevanju; poslušalec vedno dobro ve, koga misli pridigar in kam cilja s svojimi besedami. Da pa dobro verno ljudstvo svojega dušnega „pastirja“ uboga, je pa že stara znana stvar!

— Avstrijska ravnopravnost. Sodišče v Višnji gori se ne mara ravnati po določbi, da se morejo Slovencem pošiljati odloki v slovenskem jeziku. Tako je 13 slovenskih posestnikov v zatiški okolici dobilo preteklo dni neki „Beschluss“, datiran s 24. februarjem in z opr. št. 97/6. Imenovanih 13 slovenskih posestnikov ni nikakor zmožnih nemščine in zdaj naj študirajo, kaj jim naj pove ta „Beschluss“, ki ima vsekakor interes zanje, sicer bi jim ga sodišče ne pošiljalo.

— Vspheh dela ljudskih osrečevalcev. V Leskovcu pri Ptujtu sta odotni kaplan in župnik poklicala v življenje konsumno društvo in vjela na svoje limanice nekaj kmetov. Kakor vsak konsum, tako je tudi ta v par letih zmrznul in zadnje dejanje te žalostne se odigrava te dni. Konsumno blago so poprodali vse na javni dražbi, a s tem niso bile poplačane niti vse vknjižene tirjatve. Razne menice bodo zdaj zapeljani kmetiči plačevali še vrh tega, kar so zgubili s svojimi vplačanimi deleži. Primanjkljaj znaša okoli 5000 kron. Seveda farovž pri tem ne bo trpel nič. Tu se zopet kaže, kakšno politiko uganjajo naši duhovniki. Iz premnogih žalostnih slučajev, ki so se v tem oziru zgodili širom slovenske domovine, bi morali vedeti, da je vsak konsum za kmete poguba, ker vsakega vzame vrag in ima pri njem državni pravdnik zadnje besedo. To vedo dobro naši popi. Ker jim je pa le na tem ležeče, da spravijo kmeta toliko bolj v nesrečo in da se čimprej ugonobijo kmetijski stan, zato ustanavljajo konsume, pri katerih si nabašajo svoje žepe na kmetov rovaš. In taki ljudje so našemu „Slovenecu“ najboljši možje ali celo najplemenitejši, kakor se je izrazil neki drugi slovenski klerikalni list!

— Sistemiziranje novih služb pri sodiščih. Leta 1905. so bile v področju graškega nadsodišča novo sistemizovane sledeče službe: pri okrožnem sodišču v Mariboru služba sodnega tajnika, odpravljeno pa je bilo eno mesto sodnega pristava; pri okrajnem sodišču v Kranjski gori se je ustanovila služba pisarniškega uradnika, odpravila pa se je taka služba v Pirski Bistrici; pri deželni sodišču v Ljubljani sta se ustanovili dve službi jetniških paznikov.

— Premek pri državne železnice predklicji v Beljaku. Ferdinand Hausy, geometer 2. razreda pri železniškem stavbinskem vodstvu na Jesenicah gre v Windisch-Garsten na Tirolskem; Franc Schweiger, pristav pri obratnem uradu v Trbižu, pride kot pomožni uradnik v ekspedicijo blaga v Ljubljano; Ivan Majdič, aspirant v St. Lambertu, je premeščen v Kranj.

— Šolske vesti. Okrajni šolski svet v Postojni je vzel na znanje, da so stalno nameščeni: provizorična učiteljica L. Šircel in suplentinja M. Weiss za Postojno, suplentinja Janežič za Knežak, suplentinja Zalezel za Senožeče, suplentinja Tomšič za Trnovo in pomožni učitelj A. Levstik za Prem; provizorični učitelj Božič se premesti iz Postojne v

Cerknico, nadučitelj Česnik v Knežaku je dobil trimesečni dopust, kakor tudi učiteljici Lapajne v Senožečah in Uršič v Podkrajju.

— Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela dne 21. marca 1906 svojo 170. vodstveno sejo v družbinih prostorih „Narodnega doma“. Začetek ob 3. uri popoldne. Navzoči: Tomo Zupan, prvomestnik; Aleksander Hudovernik, blagajnik; Luka Svetec, podpredsednik in dr. Ivan Svetina. Svojo odsotnost je opravičil Ivan Subic. Prvomestnik otvoril ob 3. uri popoldne sejo. Sklene se razpis učnega mesta na deški družbini šoli pri Sv. Jakobu v Trstu za možko učno moč z nastopom službe ob početku šolskega leta 1906/07. Potem se je še razpravljalo o nekaterih nujih notranjih in podružničnih zadevah. Sklenilo se je družbino razsodništvo povabiti, da razsodi nako preporno vprašanje. Ob 6. uri je zaključil prvomestnik vodstveno sejo. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda. V Ljubljani, dne 26. marca 1906.

— Za družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani nabralo se je 60 K z zaznamki slovanskih krstnih imen. Vsem, ki so pripomogli do te svote, srčna hvala! Zlasti naši akademski mladini pri „Sloveniji“ na Dunaju, pri „Triglavu“ v Gradcu in pri „Iliriji“ v zlati Pragi. Ti naši mladi narodni vojščaki vedno radi pomagajo naši šolski družbi, ker dobro vedo, da narodna šola je največjega pomena na srečno bodočnost in obstanek naše prelube majke Slave! Oni dobro vedo, da kdor kaj da v ta dober namen, pomaga rešiti našo slovensko dečo in zato slava jim! Tisti pa, ki so zaznamke prejeli, ter se še niso odzvali prošnji, naj se blagovola poslužiti priloženih nakaznic in koj poslati, — tudi lahko naravnost na vodstvo, če bi se bila nakaznica izgubila, sprejme se najmanjši znesek s hvalečnostjo! — Naj se spomnijo češkega pesnika, ki pravi: „Domočina kliče na obrambo svojih otrok!“

— II. koncert gojencev glasbene šole, ki ga priredi „Glasbena Matica“ v soboto, dne 31. marca v veliki dvorani „Narodnega doma“ zvečer ob pol osmih, bo imel ta spored: 1. St. Heller: Tarantella iz op. 85. št. 2. Na klavir svira gđ. Marija Soss. (Sola g. J. Procházka.) 2. I. B. Accolay: Koncert za gosli št. 1. A-moll. Svira g. Ivan Trost. (Sola g. J. Vedrala.) 3. a) C. M. Weber: Arieta Anice iz opere „Čarostrelec“. b) R. Schumann: Nikar me ne vabite. c) K. Goldmark: Studenček. Pesmi. Poje gđ. Josipina Šusteršič. (Sola g. M. Hubada.) 4. a) Giull. Popp: Hommage à la Russie, op. 199, fantazija za flavto. b) E. Tittl: „Ljubavna pesem“, koncertna pesem za flavto. Svira g. Rajko Stojec. (Sola g. A. Breznika.) 5. J. Raff: Iz op. 75. št. 2. „Faubiau“. Na klavir svira gđ. Marija Bartl. (Sola g. Fr. Gerbič.) 6. a) Fr. Schubert: O delopustu. b) R. Schumann: Dva grenadirja. Pesmi. Poje g. Julij Betetto. (Sola g. M. Hubada.) 7. B. Smetana: Na morskem bregu. Koncertna etuda. Na klavir svira gđ. Ana Kilar. (Sola g. J. Procházka.) 8. Robert Schwalz: Serenada za godala, op. 50. Allegro-Andante-Scherzo. Svira goslarški esemble (šola gosp. J. Vedrala) pod vodstvom gosp. J. Vedrala. I. gosli: gg. Niko Štritof, Ivan Trost, Josip Pfeifer, Milan Trošt, Viljem Ločnik. II. gosli: gg. Božidar Romih, Kazimir Glowacki, Ivan Fava, Avg. Jenko, gđ. Pia Bayr in g. Fran Kržan. Viola: g. Miroslav Dežela in iz prijaznosti g. Pavel Lozar. Violončelo: g. Anton Trost in iz prijaznosti g. A. Ciner. Kontrabas: iz prijaznosti g. Bruno Stare in gosp. Lavoslav Pahor. Vstop prost na sedeže in stojšča. Nekateri rezervirani sedeži se dobivajo po 1 K, da se jih posluži ono občinstvo, ki hoče v pokritje stroškov kaj žrtvovati. Dobivajo se v trgovini g. J. Lozarja na Mestnem trgu in na večer koncerta pri blagajni. Spored se dobi istotam brezplačno.

— Umrl je v Przemyslu v Galiciji naš rojak, topničarski stotnik g. Valentin Mataj, jako nadarjen oficir, ki bi bil gotovo napravil še lepo karijero, da ga ni zalotila smrt.

— Slovenski umetniki na razstavi v Londonu. Včeraj so bile odposlane v London umetnine, ki jih razstavi umetniško društvo „Sava“.

— Velika ljudska veselica. Kakor je bilo že v sredo dne 21. t. m. naznanjeno priredi pevsko društvo „Slavec“ na binkoštno nedeljo 3. junija, v slučaju neugodnega vremena binkoštni ponedeljek dne 4. junija t. l. veliko ljudsko veselico z jako obširnimi in zabavnimi sporedom.

— Bolniška blagajna mestrov v Ljubljani. Odbor bolniške blagajne mestrov v Ljubljani vabi svoje častite člane, da se zanesljivo udeležijo

izvanrednega občnega zbora, ki se bo vršil v sredo, dne 28. marca ob pol 8. uri zvečer v steklenem salonu Auerjeve pivarne v Wolfvovih ulicah št. 12. Dnevni red: Sprememba društvenih pravil in razpust blagajne.

— Senzacionalna znamenitost za Ljubljano. Velik napredek na polju iznajdb je ustvaril v novejšem času aparat, kateri je, ko se je o njem zazvedelo, vzbudil velikanski hrup in brezično pozornost. Ta aparat je „electro-kinoskop“ („Kinematograph“) za gledališča takojmenovanih živih slik. V nekaterih večjih mestih domačih in tujih dežel nahajajo se že te senzacionalne razstave, ki so si pridobile in si zavarovale splošno priljubljenost in privlačnost. — Tudi Ljubljana dobi v najkrajšem času to znamenitost. Tukajšnji, za umetnost vneti fotograf, gospod Davorin Rovšek, bode ustanovil v Ljubljani stalno gledališče za žive slike. On je že v posesti velikanskega in najboljšega „kinematografa“ (teatroscop), kateri skrajno točno deluje in s pomočjo katerega se bodo izvajali sijajni gledališki prizori. Ne le domače slike, tuje dežele in šege, prizori iz zgodovine, fantazije pravljice in bajke, temveč tudi celotne gledališke igre se bodo predstavljale v gledališki razstavi g. Rovška, kateri se ni ustrašil ogromnih stroškov, preskrbeti si aparat, ki bo de za Ljubljano trajna znamenitost I. reda. S prvimi predstavami se bode pričelo v najkrajšem času terse zasedaj pripomniki da se bodo odmorili med posameznimi točkami programa „electro-kinoskopa“ izpolnjevali s skazovanjem najboljših in najlepših skioptičnih zračnih slik (Nebelbilder), na kar p. t. občinstvo opozarjamo.

— Potujočemu občinstvu v vednost. V zadnjem času se je pripetilo več slučajev, ki kažejo, da občinstvo, ki se vozi po železnici ali ne pozna ali pa premalo uvaža v § 23. št. 3. železničnega obratnega pravilnika z dne 10. decembra 1892., drž. zak. št. 207, obsežno prepoved, vsled katere se „predmeti, s katerimi bi se mogle poškodovati osebe ali stvari, ne smejo metati iz vozov“. Ker bi neizpolnjevanje te prepovedi lahko imelo za posledek težko telesno poškodbo ali celo smrtno pokvarbo oseb, je c. kr. deželna vlada za Kranjsko naročila vsem c. kr. okrajnim glavarstvom na Kranjskem in mestnemu magistratu v Ljubljani, naj na primeren način opozore prebivalstvo na obstoječo prepoved in pa možne posledke, ko bi se ta prepoved ne izpolnjevala.

— Ali Zlogar nori? Tako so se ljudje v Šmartnem pri Litiji povpraševali pred prvimi občinskimi volitvami, ko se je izvedelo, da hoče dekan kar na svojo pest 3 mnogoletne najzaslužnejše člane občinskega odbora, katere je še znani dekan Lavrenčič iskal, kar „stante pede“ iz njega izbaciti. Priprosti kmetijski volilec mu je, kakor so volitve pokazale, iz lastnega nagiba to preprečil. Ali Zlogar nori? je šlo zopet od ust do ust, ko je vložil „on“, ki je bil voditelj volilne komisije in takrat nikahih „nepravilnosti“ konstatirati ni mogel, ugovor zoper volitve na c. kr. vlad, ker niso njemu v prid izpadle. Ustreglo se mu je, čeravno popolnoma nepotrebno, in morale so se nove volitve razpisati. Zlogar si je mislil: če ne izlepa pa izhuda, zmagati moram. Vsi aparati so pričeli delovati. Ljudstvo se je skicalo v farovž, a ker ni dosti ubogalo, letali so vsi „trije“ dan za dnem po vseh hišah — tudi nevolilci niso prezrli — prirejali so se shodi po vseh sumljivih gostilnah, in s prižnice se je slišal slehro nedeljo grom in strel proti tistim, ki se mu ne pokore. Ali glejte čudo! Naše do kosti klerikalno, brunno ljudstvo je pri tej blazni agitaciji spoznalo, da nima vera s politiko nič opraviti, in volilo je verčinoma zopet svoje in v vsej fari čislane može mesto dekanovih „Cofkov“, Plavšnov, „malih buhkov“ itd. Zlogar je torej drugi propadel. Mislilo se je splošno, da ga bode ta drugi poraz spametoval; pa kaj stori? Sestavi zopet neki konfuzni ugovor brez vsake stvarne podlage, meneč, da se mu mora ustreči pričakujoč slednjič gotovo zmago! Ali Zlogar nori? se zopet govori! In prav opravičeno, kajti mož prave pameti bi bil že davno uvidel, da ni pravo struno ubral, s takim delovanjem si je svoje dosedanje stanje še bolj otežkočil ter neprijubljenost pri svojih faranih le še povečal in smelo se trdi, da ga ni v celi škofiji pastirja, s katerim bi bile njegove ovce tako nezadovoljne kakor so šmartinske. Ali Zlogar nori? se zopet povprašujemo, ker nam poleg mnogih nesramnih laži in podtljajev o volitvah v „Slovenec“ in „Lažljuba“ naznanja ustanovitev konsumnega društva! Če so bili ustanovitelji prvih konsumnih društev blazni, koliko bolj blazen še le tisti biti, ki misli danes na ustanovitev kaj takega! Da je podlost še večja, se ne sramuje omeniti, da se stori za to, ker smo bili vsi trgovci

in trgovke na strani poštenih mož. Torej zopet mšševanje! Toda dekan Tone, to maščevanje ne zadene nas; škodo boste napravili le kmetu, kateri se bo hotel vjeti — upamo da malo — in Vi si upate pisariti, da smo mi trgovci zoper kmeta? Potem zopet da smo zoper cerkev!? Ali ste cerkev Vi?? Domisljate si sicer, da ste več kot cerkev, ker cerkvi niste privoščili orgelj in je denar za nje pripravljen zginil v malho! In ali smo mi trgovci in Šmarčani zoper cerkev, za katero smo darovali 14.000 K reci: štirinajst tisoč kron! Koliko ste pa Vi cerkvi do sedaj koristili? Ne blatite Vi nas, ker blato odleti na Vas! Očitane nam, da od „cerkve živimo“. Kje se nas pa največ blati in se nam skuša na vse načine škodovati kot na prižnici! Ali smo mar mi pogoltnili orglje, križevpot in drugo potrebno cerkveno opravo? Torej, dekan, le počasi, mera je polna. Le urno na delo, da pristežite znano vsoto, ker „konzum“ bode Vam, katerega diči izborna šteljivost, „nesel“, prostor je pripraven — samo če ni „prevlažen“? Šaj se razumemo!!

— Žirovski klerikalci so hudi nasprotniki odseka idrijskega Sokola v Zireh, ker se lepo razvija in ima zdaj svojo redno telovadbo dan za dnem. Da so pa še precej daleč za kulturo, se razvidi, da so se preteklo nedeljo v neki gostilni napili kot krave, nakar so si na neki drog privezali rdeč žepni robec in jo tako mahali po vasi. Za svoje čukarsko društvo so pri nevednih ljudeh nabrali okoli 25 K. Med temi nevedneži je tudi podnačelnik gasilnega društva. Ko so pa žirovski Sokoli nabirali darila za nabavo telovadnega orodja, se je ta vrli načelnik skril, pri neki drugi priliki pa izjavil, da je Sokol že na vrhu svoje slave in da pojde seveda zdaj z njim navzdol. Naj načelnik gasilnega društva zine o Sokolu kar hoče, to naj ve: narodna zavednost v Zireh se je ravno s Sokolom izdatno poživila, pa naj ima načelnik še toliko vnetih pristašev. Zavednim žirovskim fantom, možem in dekletom pa kličem: Podpirajte vrlega Sokola, da razprostre mogočne peruti nad prijaznimi žirimi!

— Zelo važna „Slovenčeva“ idrijska novica je vsekakor ta, da je katehet Oswald „nevarno“ obolel v grlu in se je podal v Gradec v bolnišnico usmiljenih bratov. Da pomirimo vsled te novice v veliki skrbi za telesne počutke gospoda Oswalda se nahajajoče idrijske klerikalce, javljamo iz najverodostojnejšega vira, da bolezni za debelega gospoda ni posebno nevarne nravi in hudomušneži celo trdijo, da se je hotel za božjo stvar tako vneti Oswald le odtegniti neprijetnemu substituiranju v Spodnji Idriji. No pa to najbrže ne bo res, ker je Oswald preveč goreč božji namestnik, da bi ne hotel opravljati cerkvene službe. Čujemo pa, da Oswald navzlic naznanilu ni šel v Gradec, ampak se je podal na topli jug zdraviti svojo nevarno bolezen v grlu. Iskreno želimo, da bi se gospod kmalu popolnoma pozdravil, ker ga bomo sicer občutno in prav neradi pogrešali v mičnih idrijskih „Slovenčevih“ novicah. Priporočamo pa obče spoštovanega Oswalda vendar v verno molitev, da se mu na potovanju kaj nevarnega ne zgodi, kakor nekaj na Tolminkem!

— Stavbna sezona v Idriji utegne postati letos še živahnejša kakor lansko leto. Predvsem se izvrše ometalna in notranja dela v novem poslopju okrajne hranilnice in posojilnice, Ivana Pa da ter Srečkota Kogej, ki zgradi tudi na dvorišču pred svojo hišo skladišče. Za stavbno dovoljenje so prosili, oziroma so ga že dobili rudarja Anton Jurjavčič za novo hišo v Sekirci, Julij Kunstelj za novo hišo ob državnih cestih v Leopoldinovem predmestju, pekovski mojster Fran Lojk za novo hišo s pekarno na oglu Rožnih ulic in državne ceste, zidarski mojster Matevž Moravec za večje gospodarsko poslopje, posestnik in trgovec Valentin Lapajne za novo moderno stavbo na mestu stare hiše št. 67, s čimer se znatno razširi in olepša ulica pred ljudsko šolo, posestnik in gostilničar Matevž Kobal za dvonadstropno hišo, rudarjev soproge Marija in Katarina Kogej za novo hišo za Gradom in posestnica Frančiška Demšar za prezidanje gospodarskega poslopja v hišo. Svojo hišo namerava prezidati tudi c. kr. rud. pis. kancelist Filip Vidic. Če se vse naznačene stavbe še letos izvrše, bo v jeseni na razpolago 9 večjih in 14 manjših novih stanovanj, in se tako znatno odpomore občutnemu pomanjkanju stanovanj v Idriji. Nujno potrebna za Idrijo pa je zgradba modernog opremljenega hotela, ki se ga bo po otvoritvi druge železnične zveze s Trstom še obsežnejše pogrešalo, ker je pričakovati, da se vsled nove železnične zveze tujski promet znatno poveča. Če se nima posamezni podjetnik poguma lotiti zgradbe hotela, naj bi se ustanovil konzorcij ali

pa naj okrajna hranilnica znova poskusi uresničiti svoj načrt, mogoče bo sedaj več uspeha. Denarja je dosti v Idriji, manjka le prave podjetnosti.

— Most čez Krko med Toplicami in Doljenimi Vrhpoljmi je zgotovljen in je bil te dni oddan prometu. Most je iz hrastovega lesa.

— Ogenj. 22. t. m. je šel 4letni sin Luke Miheliča v Kozarščici pri Logatcu v hlev iskat jajca. Pri tem si je svetil z užigalicami, a tako neprevidno, da je zažgal slamo, vsled česar je pogorel hlev ter hiša. Škode je 1600 kron, zavarovalnine pa 1000 kron.

— Projektovana železniška proga Ajdovščina - Sent Vid pri Vipavi. Iz Ajdovščine nameravajo speljati železniško progo do Sent Vida pri Vipavi. Proga bo dolga 12-16 km in je projektovana tako, da jo bo v slučaju potrebe mogoče podaljšati do Razdrtega in Postojne.

— Obsojen nemški urednik. Naši citatelji se gotovo še spominjajo aretacije nekega Jurja Engla, bivšega izdajatelja „Marburger Nachrichten“, ki so pod njegovim uredništvom klaverno poginile. Engel je imel nebroj grehov nad seboj, zato se je mariborska policija trudila, da ga gotovo dobi v roke. Ko so ga naposled po dolgotrajnem iskanju našli zakopanega v kupu umazanega perila, zakričal je nad možmi postavbe: „Ali ne veste, kdaj je mogoče z menoj govoriti? Samo od 2. do 3.!“ Vkljub tako resni situaciji, kot je trenutek pred aretacijo, je moral stražnike posiliti smeh, Engel je pa kmalu nato romal v zapor, kjer je moral biti vsak čas pripravljen, da stopi pred preiskovalnega sodnika. Ko je tekla preiskava, se je šele izvedelo, kakšen goljuf je Engel. Doma je iz Nemčije, ki je menda dežela samih specialnih goljufov, zato je bil že v svoji domovini 14krat kaznovan. Svojo rešitev je iskal v Avstriji. Zatekel se je v Brno, kjer je izdajatelja nekega lista opeharil za 120 K, češ, da mu bo preskrbel dobrih inserentov. Venec goljufji si je pa Engel stekel v Mariboru. Goljufal je na vse strani, zlasti pa pri inseratih, ko je izvajal ljudem večje in manjše zneske, dočim dotičnega inserata ni videl žv krst. Prevzel je tudi uredništvo gori imenovanih „Marburger Nachrichten“, a izdajal jih je le toliko časa, dokler so se mu dali ljudje vleči. Za vse te zasluge je dobil Engel 10 mesecev kazni ter izgon iz avstrijskih dežel.

— Ženo zastrupil. Pred tremi leti je umrla posestnica Cecilija Arzenšek v Sotenskem, okraj Šmarje pri Jelšah. Zdaj se je izvedelo, da je umrla vsled zastrupljenja. Zastrupil jo je njen mož, ki ji je dajal med vodo mišico. Seveda so moža aretovali.

— Kaj naredi žganje iz človeka. Anton Pangerl iz Trnovlja pri Celju se je pretekli teden v Celju navlekel hudičeve kapljice, da je bil ves trapast. Cel je po mestnih cestah izbuljenih oči in nestalnih korakov. Nasproti mu je prišel neki ključavničarski vajenec, ki je čudno prikazen tako zvedavo in izizzajoče ogledoval, da se je Pangerl čutil razžaljenega in skočil proti njemu. Vajenec se je ustrašil in zbežal, Pangerl pa za njim. Divja gonja je trajala, dokler ni vajenec zginil v neki hiši v prvem stanovanju, kamor se je takoj pridružil tudi Pangerl, ki je najemnika stanovanja za pomirjevanje butnil dvakrat z vso silo v obraz ter zgrabil za stol in neusmiljeno udrihal na vse strani. Vajenec jo je v smrtnem strahu popihal skozi okno, Pangerl je pa izustoval strašne grožnje proti najemnikovim hčeri. K sreči je prišla policija. A Pangerl se ni hotel dati tako poceni prodati. Vrgel se je na tla in zbijal okrog sebe kot divjak in ko so ga trije stražniki privlekli na stražnico, morali so ga dejati v prisilni jopič, ker je hotel vse razbiti.

— Kdo daje več krvnega davka? Te dni so bili v Knittelfeldu vojaški nabori. Izmed 81 domačinov je bilo potrjenih 8, izmed 88 tujcev, večinoma slovenskih rudarjev pa 20 mladeničev.

— Zabavno, podporno in izobraževalno društvo „Zvezda“ na Dunaju priredi v nedeljo dne 1. mal. travna v dvorani „Zum Senator“ I. Reichratsstrasse 19 (vhod Felderstrasse) zabavni večer.

— Opatija in njen poštni pečat. Ako človek dobi kakšno pismo iz Opatije in pogleda na poštni pečat, mora res početi dvomiti nad pismom, jeli prišlo iz Avstrije, kjer se vsem narodnostim deli enaka pravica (?), ali pa iz kakšnega kraja v sredi nemškega cesarstva. Opatija je čisto hrvaško-slovenski kraj, in je dovolj žalostno, da se mora slavno c. kr. poštno ravnateljstvo v Trstu šele spominjati, da na opatijski poštni pečat spada dvojezični napis. Ker je to skrajno sramotno, upamo, da bo poštna direkcija čim prej dala premeniti napis v dvojezičnega.

— Duhovnik tat in goljuf. V Opatijo je prišel pred enim mesecem duhovnik po imenu Karl Wöllinger

iz „Neupešte“ ter v teku tega meseca prevaril ukekatere osebe za nič manj kakor 365 K denarja in ukradel en daljnogled. Pri tem je ogoljufal neko revno žensko, ki se mora v potu svojega obraza truditi, da prehrani svojih petero otrok, za 60 K denarja in pri odhodu, katerega seveda ni nikomur javil, ukradel še daljnogled. Krojaču, pri katerem si je dal meriti obleko, ostal je dolžan 50 K, grofici Del Mestre je odnesel 105 K, kjer je pa stanoval, je narasel njegov neplačani dolg na 150 K. To je že drugi duhovnik v letošnji sezoni v Opatiji, samo da je razloček ta, da je šel prvi po odgonu na Ogrsko, drugi jo je bolj kavalirsko pobrisal v novi obleki, s polno možno denarja ter z daljnogledom.

— **Ustrelil se je v ponedeljek** popoldne v Opatiji I. Hoffmann, oče Friderika Hoffmanna, kapelnika opatijske zdravilišne godbe. Ustrelil se je v glavo ter ostal na mestu mrtve.

— **Telafonska zveza Trst-Gorica-Kormin** se odpravi na dni. Pristojbina za tri minute je določena na 3 krone.

— **Samomor.** 54letni agent Ivan Viviani v Trstu je vsled pomanjkanja sklenil narediti konec svojemu življenju, zato je spil steklenico karbolove kisline. Njegov namen se je posrečil: predno je prišel zdravnik, je bil Viviani že mrtve.

— **Telefon v Istri.** Predsednik trgovske zbornice v Rovinju je dobil zagotovilo, da letos ali drugo leto gotovo dobi Istra telefonsko zvezo.

— **Nesreča v šali.** Včeraj popoldne je hlapec Franc Kralj v neki tukajšnji restavraciji z nožem obiral kost. Natakarski vajenec Leopold Kacič mu je hotel ponagajati s tem, da mu je hotel vzeti iz rok kost. Pri tem, ko je segel z levo roko po kosti, se je zadel ob nož in si prerezal zapestje žilo. Prepeljali so ga takoj v deželno bolnišnico.

— **Tatvina.** Sprevedniku gosp. Blažu Logarju in njegovemu bratu je bilo pred nekaj časom pokradenega več perila. Ko je prišla policija k osumljenki na preiskavo, je našla le nekaj perila pri nji, nekaj pa ga je bila sraka že zastavila in so našli pri nji tudi zastavni listek.

— **Umri** je danes ponoči upokojeni stotnik, gospod Jožef Nauta, ki se je v ponedeljek ustrelil na pokopališču pri Sv. Krištofu. Kondukt bo iz garnizijske bolnišnice.

— **Zatekel se je najbrže** pred par dnevi bel psiček, ki čuje na ime „Waldi“. Kdor ga je ujel, naj blagovoli obvestiti uradnika na južni železnici gospoda Weinbergerja.

— **Ušli so včeraj trije fazani.** Kdor bi jih vjel, naj obvesti o tem policijo. Lastnik bo delo nagrado.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpravilo z južnega kolodvora v Ameriko 90 Slovencev, 18 Hrvatov, 74 Macedoncev, in 330 Poljakov. 33 Hrvatov je šlo na Prusko, 20 pa v Scheibbs. 30 Macedoncev je šlo v Kočevje. 20 laških zidarjev se je peljalo v Zgornjo Avstrijo, 200 pa na Dunaj in v Maribor.

— **Izgubljene reči.** Gdč. Marija Treova je izgubila zlato zapestnico, vredno 30 K. — Zasebnica ga. Emilija Stedryjeva je izgubila zavitek svile, vredne 60 K.

— **Slovinci v Ameriki.** Slovence — morilec. V Shreveportu (Missisipi) so našli na pokopališču z vrvjo zadavljeno in grozno razmesarjeno neko Ivano Naglič, ki je potovala k svojemu možu. Umora je sumljiv Dragotin Sertič, ki so ga že zaprli.

— **Najnovije novice.** Nečloveški sin. Blizu Komorna je kmet Döbötös zaprl svojo 80letno bolno mater v svinjak, jo zametal z gnojem, da bi lakote umrla. Za hudodelstvo je zvedelo orožništvo. Starki so do kolen noge skoraj popolnoma segnile. Po telesu je imela 20 vbovov z gnojnimi vilami. Zverinskega sina so zaprli.

— **Chamberlain** je nevarno zbolel. Ker je že nad 70 let star, se je bati katastrofe.

— **Za otrpnenjem tilnika** je zbolelo v Pragi 7 oseb; dve sta umrli.

— **Novi zakon o prestolonasledstvu** se baje izda za Rusko, ker je cesarevič bohlen.

— **Rodbinska drama.** V Kocijanu na Moravskem je fužinski delavec Vihe ubil svojega 10letnega sina in 8letno hčer, nato pa se obesil. Postal je zločinec vsled žalosti, ker mu je žena postala pijanka.

— **V zrakoplovu iz Beroлина** na Švedsko sta priplula te dni dva nemška vojaka. V zraku sta bila 13 ur.

— **Srečo v igri** ima madjarski bogataš pl. Szemere, ki je že lani priigral od grofa Potočkega dva milijona. Ravnokar je na kartah zopet priigral poldrugi milijon kron.

— **Zid pred sodiščem.** V Varšavi je bil poklican k sodišču neki Zid, ki je trzil s kemikalijami. In

sicer je bil obtožen, da je proti zakonskim predpisom prodal nekomu strupa. Ko mu je sodnik čital obtožnico, prekinil ga je Zid z vprašanjem: „Oprostite, gospod predsednik, ali razumete kaj o kemikalijah?“ — Zato je tukaj izvedenec, gospod Sp.,“ je odgovoril sodnik. „In vi, gospod Sp.“ se je obrnil Zid k izvedencu, „razumete kaj o postavi?“ — „Saj ste vendar ravnokar slišali, da sem izvedenec za kemikalije. Ako hočete izvedeti kaj o postavi, izvolite se obrniti na predsednika.“ In Zid se je zopet obrnil k predsedniku: „Prosim gospod predsednik, pomislite vendar. Vi ste predsednik sodišča in vi ne razumete nič o kemikalijah; izvedenec za kemikalije pa ne zna nič o postavi. In jaz, ubogi Zid, naj znam oboje, postave in kemikalije. Gospod predsednik, kako me morete obsoditi.“

— **Razgovor na plesu.** Neki državnik je prišel na ples ter povabil neko mlado damo, da pleše z njim valček. Med plesom se je razvil med njima sledeči razgovor: „Vi gotovo zelo ljubite ples?“ — „Bog varuj, gospica, ravno nasprotno, mrzim ga,“ je odgovoril diplomat. — „Potem pa menda ljubite samo godbo?“ — „Tudi te ne slušam rad.“ Dama je sramežljivo povesila glavo, ker je mislila, da odlični mož le zaradi nje pleše, vendar ga še vpraša: „Zakaj pa plešete?“ — „Veste, zdravnik mi je priporočil, da se moram večkrat potiti.“

— **Zakon, ki bi bil potreben tudi danes.** Za časa propadanja rimskega cesarstva je tudi katoliška duhovščina moralno tako propadla, da je moral cesar Valencijan I., ki je bil dober katolik, izdati dva zakona, v katerih se je vsako darilo med živimi in vsaka oporočna zapuščina duhovnikom proglasila za neveljavno. Sv. Jeronim je takrat izjavil: „Jahači v cirkusu, komedijanti, javne ženske, da celo paganski duhovniki smejo podedovati, le kristjanski duhovnik ne sme. Ne obžalujem tega zaradi cerkve, toda sram me je zaradi tistih, ki so s svojim početjem izsilili tak zakon.“

— **Izgubljen raj.** Muhamed beg Ferma, bogat trgovec iz Tangerja, je imel za več dni opravka v Parizu. Da mu ne bo dolg čas, je vzel seboj tudi svoj harem, namreč tri svoje najmlajše žene in sužnjo Sulimo. Beg Ferma se je mudil noč in dan po mestu, a žene je pustil v neki najeti hiši v najbolj pozabljenem delu Pariza. Ženam se je samota prstila, s pomočjo Sulime so si priskrbele evropsko obleko, se začele sprehajati po mestu ter si nakupovati razne stvari. Ko je Ferma to zvedel, kupil je ključavnice ter jih zaklenil. Sužnja pa jih je zopet rešila, da so se šle znova sprehajati. Toda Muhamed je prišel pred časom domov, počakal neposlušne žene z golo sabljo ter jih hotel ubiti. In vpitje žen je prihitela policija ter z veliko težavo premagala besnega Muhameda. Sedaj razgraja po zaporu, pariška občina pa ne ve, kaj naj napravi s haremom.

— **Plačani revolucionar.** Ruska vlada je poslala v Baku posebnega senatorja, da prouči razmere posebno v tem pogledu, ali ne zadene kaka krivda na vstaji tudi oblasti. Zvedel je v tem oziru več, kakor je bilo pričakovati. Orožništvo je namreč pošiljalo po okraju več svojih agentov proti dobri plači. Takega agenta je poslala tudi v neko tiskarno, kjer je delal kot črkostavec, zraven pa naj bi opazoval vsako sumljivo gibanje med tiskarskim osebjem ter o tem poročal orožnikom. Dobival je za to iz orožniškega fonda mesečno 100 rubljev. Pozneje pa se je izvedelo, da je pomagal v tiskarni postaviti in natisniti nad 40.000 revolucionarnih tiskovin. Oblast je dala seveda takoj zapreti vse tiskarsko osebje, z njim pa tudi agenta. A najlepše šele pride: vsled pomote je dobival sleparski agent tudi v zapor vsak mesec svojih 100 rubljev, za kar je vselej napravil redno pobotnico, dokler ni bil pomiloščen.

— **Usodni čevlji.** Zakonska Marchand v Parizu sta živela v najlepši slogi, toda zadnje čase se je začela gospa Marchand vznemirjati. Njen mož je prinesel vsak večer domov par novih čevljev ter pripovedoval svoji strmeči ženi, da naleti na tako ugodno kupčijo, da bi bil greh, ako bi ne kupil čevljev za poznejše čase. Zagotavljal je, da je z usnjem kakor z dobrim vinom, ki je boljše, čim starejše je. Žena pa se je dala le navidezno prepričati, na tihem pa je moža natanko opazovala ter mu skrivoma tudi sledila na večerne izprehode. In pri taki priliki je videla, kako je izginil zvesti možiček v moderno trgovino čevljev, kjer mu je črna prodajalka takoj sedela na kolenuh. Prihodnje dni je nosil mož modro-črne maroge po obrazu, žena pa je natihooma hvalila Boga, da se ni mož zaljubil v kako prodajalko — avtomobilov.

— **Romantičen dogodek.** Baronica Royalla na Dunaju se je spoznala

leta 1904. z ogrskim grofom Gvidom St. Grof si je znal pridobiti popolnoma njeno zaupanje, da mu je posojevala denar ter mu prepustila svoje bogato urejeno stanovanje proti obveznici 80.000 K, samo da more stanu primerno živeti. Grof je bil namreč popolnoma reven, toda zaročen je bil z neko Rumunko, ki je imela blizu 40 milijonov frankov. Nvesta je obljubila grofu, da mu na dan poroke da tri milijone, da poplača svoje dolgove. In na ta račun mu je dunajska baronica zaupala celo svoje premoženje, celo to je ni vzmirilo, da je grof njeno dragoceno pohištvo zastavil in razprodal. Dan pred poroko pa je grofa zadela kap in baronica je prišla v konkurz.

— **Vojne ladje in kultura.** Amerikansko mirovno društvo je izdalo sliko o velikanski angleški vojni ladji „Dreadnought“, ki se ravnokar dogotavlja ter bo veljala 250 milijonov kron. Pred sliko je zapisano: Ako se ta ladja potopi, izgubljena je toliko svota denarja, ki bi se z njo lahko pokrile vse kulturne potrebe Zedinjenih držav.

— **Neenavdna knjiga.** Slavni francoski astronom Kamilo Flammarion se je seznanil v nekem velikem društvu z zelo lepo rusko grofico G. Sedeč poleg nje je občudoval in hvalil lepoto in belino njene kože na rokah. Čez leto dni je dobil iz Rusije zavoj in pismo. V zavoju je bila koža z grofične roke, a pismo je bilo sledeče vsebine: Na smrtni postelji Vam je grofica ostavila kožo svojih rok, ki ste jih nekdaj tako hvalili. Obenem Vas je prosila, da to kožo porabite za vez knjige, ki jo bodele spisali o zvezdah. — Flammarion ji je željo izpolnil, ter je dal svojo knjigo „Nebo in zemlja“ vezati v to kožo.

— **Grozna mati.** Kmet Szapko se je izselil iz Ogrske v Ameriko, doma pa je zapustil ženo in troje otrok v veliki revščini. Žena se je naveličala stradati ter je sklenila, se rešiti otrok. Vrhutega ji je še propadla hči moralno ter rodila dete. Drugi dan po porodu je umrla hči, dan pozneje pa tudi otrok. Mati je namreč hčer zastrupila, njenega otroka pa zadavila. Nato se je hotela rešiti svojega 7letnega sina. V najhušji zimi je zaprla fantiča v samo srajco oblečenega na pod ter mu po več dni ni dala jesti. Neki dan je deček ušel iz poda ter vsled lakote ukradel materi kos kruha. Zato ga je mati strahovito kaznovala. Zmrzle otrokove ročice je pritisnila na razbeljeno železno peč. Otroku so se prsti uprav izpražili. Zverinski materi pa to še ni bilo dovolj. Vzela je iglo ter otroku izbodla oči. Tako razmrvarjenega, polmrtvega otroka so našli sosedje, nakar so mater zaprli.

— **Zakaj se ženske starajo?** O tem vprašanju je spisal neki sloveči angleški zdravnik celo brošuro. Seveda so ženske takoj pokupile brošuro. Pisec pravi, da je ženska sama kriva, ako rano in pred časom ostari. Žena je šele s 30 letom v cvetju svoje lepote. Njena dekliška doba in doba od 20. do 30. leta niso drugega kakor žarki, ki šele napovedujejo prihod solncea, ki izide v vsem svojem sijaju šele okoli 30. leta. Enakomerno življenje, težka hrana, pomanjkanje zraka in gibanja, potem zanemarjanje svoje zunanosti, uničuje in stara vsako žensko; posebno mora žena paziti na svoje duševno razpoloženje. Črte lica obdrže redno tisti izraz, ki se je celo vrsto let najčeste na njem kazal. Mrtvi, žalostni, trdi izraz lica ni lep. Veselost, zadovoljstvo in temperament, to daje ženi mladost in lepoto. Za ohranitev mladosti in lepote je treba ugodnega, spremenljivega življenja, lahke, dobre hrane, treba se je mnogo gibati, primerno se oblačiti, biti zadovoljen, vesel in srečen. — Vsaki ženski se seveda ni mogoče držati tega recepta.

— **Novo uspavajoče sredstvo.** Na japonskih otokih so baje našli neko travo, ki je izvrstno sredstvo za narkozo, boljše kot vsako dosedaj znano sredstvo. Imenuje se Scopalamina. Sok te trave se brizgne pod kožo, nakar človek trdno zaspi 7 do 9 ur. Ko se bolnik probudi, ne čuti nič neugodnega, kakor je to pri dosedanjih sredstvih.

— **Amerikansko.** Neki George Chaplin v Clevelandu je kupil zaboj smotk za 15 dolarjev ter jih dal zavarovati zoper požar za 20 dolarjev. Ko je smotke pokadil, tožil je zavarovalno družbo zoper požar za 20 dolarjev zavarovalnice. Družba pa je takoj odgovorila s protitožbo zaradi poskušene sleparije.

— **Zemljoredi v Indiji.** V Indiji je razširjen čudni običaj, da nekatera plemena jedo zemljo. Indijanom na severu je najprijetnejša rumena ilovica. V Pandžap pripeljejo vsako leto do 2000 tororov take zemlje na prodaj. Najbolj diši zemljedcem zemlja pomešana z mravljinjaki. Angleška vlada si mnogo prizadeva, da bi prebivalce odvadila od te razvade, ker uživanje zemlje povzroča razne bolezni.

— *** Abstinencia na Angleškem.** Zadnjih šest let se je izdalo na Angleškem 21 milijonov funtov šterl. (523 milijonov K) za opojne pijače manj kakor v prejšnjih šestih letih. To je posledica abstinencnega gibanja, ki se na Angleškem čimdalje bolj širi.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Tepež. Brata France in Janez Juvan, posestnika iz Spod. Pirnič, sta se vračala iz Gorjančeve gostilne na Šmarni gori proti domu. Za njima sta prišla iz ravno iste krčme fanta Tone Šešek in Jože Urh. Šešek ju je vprašal, zakaj da ukata in vpijeta „auf“. Takoj nato sta planila brata Juvan nanj in mu je France Juvan zadal z nožem več ran. Obsojen je bil na 6 tednov ječe, Janez pa na 48 ur zapor.

Odpreti mu ni hotela. Anton Odar, mesarski pomočnik iz Srednje vasi v Bohinju, se je razjezil, ker mu ni nekoč hotela Terezija Zalaznik v Rudniku dati prenočišča. Zagrozil ji je, „da bo vse poklal in podavil, da mu je enega ali dva človeka ubiti toliko, kakor ubiti muho, da bo listja pred hišo nanesel in vse vkup zažgal.“ Pri tem je tudi prižgal vžgalice, da bi ženska mislila, da namerava res zažgati. Dne 20. prosinca je Terezija Zalaznik zopet grozil, da bo erknila in predno bo tri dni preteklo, mora biti mrzla. Vsa ta žuganja obdolženec taji. Obsojen je bil na 15 mesecev težke ječe.

Telefonska in brzajavna poročila.

Dunaj 28. marca. Danes ob 3. uri popoldne je bilo končano glasovanje o nemških predlogih zastran izločitve Gališke Najprej se je glasovalo o tozadevnem Schönererjevem predlogu. Za predlog je bilo oddanih 154 glasov, proti predlogu pa 137 glasov. Ker predlog ni dobil dvetretjinske večine, je odklonjen. Potem se je glasovalo o Wolfovem tozadevnem predlogu. Oddanih je bilo 153 glasov pro in 147 glasov contra. Tudi ta predlog ni dobil dvetretjinske večine in je torej tudi odklonjen. Glasovalo se je po imenih. Med glasovanjem se je primerilo več prav burnih prizorov. Poslanec Dlužanski, ki je včeraj izstopil iz klerikalnega hrvatsko-slovenskega kluba, je glasoval z Nemci, za kar so ga njegovi rojaki izposovali kar so mogli. Ko je Lueger glasoval proti predlogoma, so nemške stranke proti njemu demonstrirale. Za nujnost nemških predlogov so glasovali Poljaki (16 poljskih poslancev se je absentiralo), konservativni veleposestniki (absentirali so se grof Deym, grof Palfy in knez Schwarzenberg), Italijani, Vsenemci, nemški veleposestniki, nemški nacionalci (nekaj teh se je absentiralo) in večina nemških naprednjakov. Proti predlogom so glasovali Čehi, Jugoslovani, nemški klerikalci, krščanski socialci in socialni demokratje. V debati, ki se je vršila pred glasovanjem, je izjavil grof Dzieduszycki, da se postavijo Poljaki popolnoma na svoje posebno stališče, ako jih drugi Slovani zapuste. Govorili so tudi Wassilko in grof Stürgkh ter generalna govornika Strassky in Schalk.

Dunaj 28. marca. Danes sta bila ministrski predsednik Fejervary in justični minister Lanyi zopet v dolgih avdijencah pri cesarju. Med ogrskimi ministri se vzlic včerajšnjim dolгим posvetovanjem še ni doseglo sporazumljenje in tud cesar se še ni odločil glede novih volitev na Ogrskem in glede novačenja.

Budimpešta 28. marca. Merodajni politični krogi zatrjujejo, da se nove volitve ne razpišejo v zakonitem roku to je do 11 aprila. Opozicija stoji na stališču, da bi krona kršila zapriseženo ustavo, če bi volitev ne razpisala do 11. aprila in hoče iz tega izvajati proti kroni vse konsekvence.

Budimpešta 28. marca. Grof Apponyi, grof Andrássy in grof Aladar Zichy so pod policijskim nadzorstvom

Poslano.)*

Z ozirom na v sobotni številki priobčeno „Poslano“, izjavljam podpisani v pojasnilo, da je zobotehnika koncesijonirana obrt, da imam koncesijo v Kranju, valed česar po obrtnem redu ne morem imeti še druge koncesije za zobotehniko.

Naslova „zobozdravnik“ si nisem nikdar prisvajal; ako pa je zdravnik z mojimi deli tako zelo zadovoljen, da jih v svojih anoncah z imenovanjem mojega ateljeja izrečno navaja, tedaj morem biti na to le ponosen, tembolj, ker ni samo eden zdravnik, ki mu služim z izdelki iz svojega ateljeja.

Jaz sem koncesijoniran zobotehnik, kateri naslov mi je le v veliko čast, kajti znano je, da je bil bivši ministriški predsednik dr. pl. Körber pacijent zobozdravnikov in tudi sedanji osebni zobozdravnik Nj. Veličanstva cesarja in doktor medicine.

V Ljubljani, 26. marca 1906.

Oton Seydl

konces. zobotehnik.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Geneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znane, pristnega „Mollvege Seidlitz-praška“, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljanja. Originalna škatljica 2 K. Po poštenu povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom.

„Le Délice“
cigaretni papir, cigaretno stročnice
Dobiva se povsod 1079 26
Glavna zaloga: Dunaj, I., Predlbergasse 6.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las
deluje najboljšo priznana

Tanno-chinin tinctura
za lase
katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodom 1 K.
Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg novozgrajenega Fran Jožefovega
inbil. mosta. 49-12

Darila.

Upraviščeno našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. J. Ulepič, c. kr. poštar na Rakeku, K 6.—, vplačala gg. Repič in Jeršan, vsak po K 3.— za „prenosišč“ pri gosp. Belle na Mucu. — Gosp. Dragotin Česnik iz Knežaka, K 10.—, katere so darovali gg. Ivan Tomšič, trgovec v Markovcu pri Starem trgu, Alojz Tomšič in Marija Dovgan, oba iz Knežaka. — Iz nabiralnika Mikuzve gostilne v Ljubljani K 10.84. — Neimenovana gospa v Ljubljani, K 1.30 — Skupaj K 28.14. — Srčna hvala živeli!

Umrli so v Ljubljani.

Dne 22. marca: Jera Poljanko, zasebnica, 45 let, sv. Florijana ulice 15, jetika.
Dne 23. marca: Marija Keržič, delavčeva hči, 6 mes. Reber 15, božast. — Viktor Jerman, grajščak, 84 let, Gradišče 1, ostarelost. — Gašper Makar, čevljar 74 l., Radeckega ces. 11 ostarelost. — Aleksander Wallshausen, inženir, 50 let, Zaloška cesta 11, vnetje slepega očesa.
Dne 26. marca: Ivana Muštar, posestnica, 69 let, Linhartove ulice 3, ostarelost.

V deželni bolnici:

Dne 20. marca: Anton Žurbi, kamnosek; 27 let, jetika. — Marija Kljun, mestna uboga, 78 let, ostarelost.
Dne 21. marca: Fran Glinšek, umirovlj. finančni nadpaznik, 47 let, Vulnus scissum Nephitis chron. — Matija Jereb, delavec, 54 let, jetika. — Helena Janežič, dminarica, 54 let, Arteriosclerosis.
Dne 22. marca: Andrej Bončar, pleskar, 32 let, Likochol chron. — Apolonija Merzlikar, delavka, 65 let, Caries multotularis.
Dne 23. marca: Jakob Žagar, dminar, 23 l., jetika. — Julijana Pirč, zasebnica, 55 let, jetika.
Dne 24. marca: Urša Urh, delavka, 59 l., ostarelost.
Dne 25. marca: Martin Škerjanc, dminar, 48 let, jetika.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2 Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Marec	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C°	Vetrovi	Nebo
27.	9 zv.	725.4	5.3	slab vzhod	jasno
28.	7. zj.	726.2	4.1	sl. svzhod	oblačno
29.	2. zj.	729.6	1.4	sr. jg.vzhod	sneg

Šrednja včerajšnja temperatura: 5.0°, noč male: 5.8° — Padavina v mm 0.0.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.
Uradni kurzi dun. borze 27. marca 1906.

Nalobni papirji.	Denar	Blago
1. majska renta	99.45	99.65
2. srebrna renta	99.45	99.65
3. avstr. krona renta	99.60	99.80
4. zлата	117.40	117.60
5. ogrska krona renta	93.70	93.90
6. zлата	111.80	112.00
7. posojilo dež. Kranjske	99.50	101.65
8. posojilo mesta Spiljet	100.65	101.00
9. Zadar	100.00	100.00
10. bos.-herc. železniško	100.25	101.25
11. posojilo 1902	99.75	100.00
12. češka dež. banka k. o.	100.05	100.25
13. z. o.	100.25	101.25
14. hipotečne banke	100.25	101.25
15. pešt. kom. k. o. z	106.00	107.00
16. 10% pr.	106.00	107.00
17. zast. pisma Innerst.	100.50	101.50
18. hranilnice	100.00	100.20
19. zast. pisma ogr. centr.	100.00	100.20
20. dež. hranilnice	100.00	100.20
21. z. pis. ogr. hip. ban.	99.50	100.50
22. obl. ogr. lokalnih železnic d. dr.	100.50	101.50
23. obl. češke ind. banke	99.90	100.00
24. prior. lok. želez. Trst-Poreč	99.50	100.00
25. prior. dolenskih žel.	315.75	317.75
26. prior. juž. žel. kup. 1/2%	99.95	100.95
27. avstr. pos. za žel. p. o.	99.95	100.95
28. Srečke	194.25	196.25
29. od 1. 1860%	285.50	287.50
30. od 1. 1864	157.50	159.50
31. tizske	286.50	288.50
32. zem. kred. I. emisije	289.25	291.25
33. II.	262.00	264.00
34. ogrske hip. banke	100.00	100.50
35. srbske a frs. 100%	153.50	154.50
36. turške	22.50	23.50
37. srebne	472.00	482.00
38. kreditne	78.00	79.00
39. pomoške	91.00	92.00
40. rakovske	59.00	60.00
41. ljubljanske	49.75	50.75
42. avstr. rdeč. križa	29.75	30.75
43. Dgr	54.00	55.00
44. Rudolfove	71.00	72.00
45. šiburske	525.00	535.00
46. dunajske kom.	525.00	535.00
47. Delnice	126.50	127.50
48. železnice	671.50	672.50
49. državne železnice	1634.00	1635.00
50. avstr.-ogrsko bančne deln.	667.25	668.25
51. avstr. kreditne banke	786.50	787.50
52. Ogrske	242.75	243.50
53. žrnovstenske	655.00	656.00
54. Premogokop v Mostu (Brux)	537.25	538.25
55. španske montan	2640.00	2641.00
56. Raške žel. ind. dr.	532.00	533.00
57. Zma-Muranyi	269.50	270.50
58. žrnovske prem. družbe	560.00	561.00
59. avstr. orožne tovr. družbe	154.50	155.50
60. češke sladkorne družbe	154.50	155.50
61. Valute	11.33	11.38
62. Kr. cekin	19.13	19.16
63. franki	23.50	23.56
64. marke	23.98	24.06
65. overeigns	117.45	117.65
66. marke	95.75	95.95
67. bankovci	250.50	251.50
68. ljublj.	4.84	5.00
69. polari	4.84	5.00

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 28. marca 1906.

Termin.	za april	za 100 kg K	16.38
senica	oktober	100	16.38
"	april	100	13.48
"	oktober	100	13.34
"	april	100	13.32
ruža	oktober	100	13.50
"	april	100	15.46
ves	oktober	100	12.40

Ekektiv.
Slabo vzdržno.

Valentin Matajč
c. kr. topničarski stotnik

Včeraj po mučni bolezni umrl.
Pogreb predragega pokojnika bo v Prezemlju jutri ob 3. popoldne.

Ljubljana, 28. marca 1906.

Karel Matajč, nadučitelj.
Francišek Matajč, trgovski
sotrudnik. 1140

Zahvala.

Za premmno ljubeznive dokaze sočutja ob boleznih in smrti našega iskreno ljubljenelega dobrega soproga, oziroma očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Jakoba Porenta
krojaškega mojstra

izrekam v svojem in v imenu svojih hčera najtoplejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljujem gg. darovalcem krasnih vencev in onim, ki so prihiteli izkazati ljubljenu zadnjo čast. Posebno se zahvaljujem slavnemu ljubljanskemu prostovolj. gasilnemu društvu in ljubljanski Društveni godbi, ker so ranjku izkazali zadnjo čast k večnemu počitku, osebno se pa moram zahvaliti gospodu župniku Iv. Vrhovniku, ker so ranjku ob boleznih obiskovali in k zadnjemu počitku spremili. 1132

Ljubljana, 27. marca 1906.
Leopoldina Porenta.

Sprejema savarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga savarovalnica. Zlasti je ugodno savarovanje na doživljanje in smrt s smernjajočimi se vpisanimi.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Tri stavbne parcele

v skupnem površju 1200 kvadratnih sežnjev v Prulah v Ljubljani ob cestah Prevoz in Sredina prodasta

Laurenčič & Domicelj v Ljubljani
na Dunajski cesti. 1130-1

Kemik

absolvent višje obrtne šole, z 1 in pol letno prakso v t. ornici etrskih olj, vo jaščine prost, želi za 1. junija mesta.

Prijazni dopisi na naslov **J. Vokál, Česká Třebová** na Češkem. 1135-1

Grand hotel „UNION“

v Ljubljani 1142

Ravnateljstvo **A. Kamposch.**

Danes v vinski kleti „Šramel“-koncert.

Štev. 872

Razglas.

Občni zbor „Prve dolenske posojilnice, registrirane zadruge z neomejenim poročvom v Metliki“ sklicuje se s tem na 9. dan aprila 1906 popoldne ob 9. uri v zadržno pisarno v Metliki z dostavkom, da ako k temu občenemu zboru v smislu § 39. posojilničnih pravil bi ne prišlo dovolj pova blje nih, bode drugo občno zborovanje dne 30. aprila 1906 ob isti uri, v istem kraju in z istim dnevnim redom ter da se bode ta dan o na dnevni red po stavljenih predmetih sklepalo brez ozira na število navzočih zadržnikov.

Dnevni red k občenemu zboru je sledeči:

1. Nagovor ravnatelja.
2. Poročilo blagajnika.
3. Poročilo nadzorništva.
4. Potrjenje računa za l. 1905.
5. Predlog bilance za l. 1905.
6. Predlog za spremembo zadržnih pravil.

Spremene se naj naslednji paragrafi: § 1., § 3. točka a, § 7., § 8. točka c, § 10. točka d, § 14. prvi odstavek, § 19., § 29. dobi nov odstavek, § 30. prvi odstavek, § 36 točka b, g in h, § 38., § 39. prvi odstavek in § 41. točka 8 drugi odstavek.

§ 1. Pravila se bodo uporabljala samo v slovensčini.

§ 3. točka a odpade in se mora v bodoče glasiti tako-le: „Zadržni glavni deleži, v znesku po 36 K in opravljeni deleži, v znesku po 2 K.“

V § 7. odpade prvi in drugi odstavek in se imata glasiti ista v bodoče tako-le: Zadržni deleži se ločijo v glavne deleže po 36 K in v opravilne deleže po 2 K. Deleži se ne obrestujejo.

Vsak zadržnik mora pri vstopu vplačati vsaj eden zadržni delež.

O tem ali se sme kakemu zadržniku dati po več opravilnih deležev ali po več glavnih deležev, odločuje načelstvo z nadzorništvom v skupni seji. Deleži se vplačajo v gotovini pri vstopu.

§ 8. odpade in se ima glasiti v bodoče tako-le: Posojila se dajejo samo zadržnikom in sicer:

- a) na osebni kredit;
- b) na zavarovani kredit.

V § 10. točka d, odpade beseda „izjemno“.

V § 14. odpade prvi odstavek, in se ima glasiti isti v bodoče tako-le: Od čistega dobička pripade rezervnemu fondu najmanj 10% dokler ne preseže 10% bilančnega imetja, 5% dobiva ravnateljstvo in ostali znesek se razdeli med zadržnike po razmeri. Koliko ima vsak glavnih deležev.

7. Predlogi zadržnikov.

Opomba.

Vloge se obrestujejo tudi to leto po 4 1/2% brez odbitka rentnega davka.

Nadzorništvo „Prve dolenske posojilnice v Metliki“,
dne 25. marca 1906.

Ivan Golja
predsednik.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fond: 31,865.386-80 K izplačane odškodnine in kapitalije: 82,737.159-57 K
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskolni slovenske. narodne uprave. 2-36
Vsa posredila dajo:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančni hiši
v Gospodskih ulicah šte. 12.

Enega ali dva praktikanta

sprejmeta
Brata Hlavka, kirurg. mehanika
v Ljubljani 1139-1
v Šelenburgovih ulicah šte. 1.

Bukov les

za posekanje (zadosti za 6000 pragov) se prod. Les je lep, dolg in popolnoma bre grč. — Več pove **Anton Kržišnik**, posestnik na **Bukovem vrhu št. 25**, pošta Poljane nad Škofjo Loko. 1127-1

Gospodična

se sprejme pod ugodnimi pogoji na stanovanje in hrano.

Kje — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 1133-1

Predavanje: „Jezus ali Baraba?“

se bo vršilo 1141

dne 30. marca ob 8. uri zvečer v dvorani g. Vosperniga na Turjaškem trgu 1.

Vstop vsakomur prost.

Vljudno vabi **Anton Chráska.** 1138

2 urarska pomočnika

sprejme takoj
Fr. P. Zajec, urar
v Ljubljani. 1129-1

Več gospodov

se sprejme na dobro domačo hrano za ceno 7 K na teden ali 30 K na mesec. Ravno tam se oddaste tudi 2 čisti in snažni postelji po 6 K na mesec.

Rožne ulice 27, prtiličje, desno.

Mlad mož

ki je dovršil trg. šolo (Mabr) in ima večletno prakso kakor tudi pravico do enoletnega prostovoljca išče primerne službe. Najraje v kaki tovarni ali trgovini za porcelan in steklo.

Ponudbe pod „**F. L. 886**“ na upr. „Slov. Naroda“. 1134-1

V kavarni „Austria“

se sprejmeta takoj

blagajničarka

in 1116-3

zajtrkovalni plačilni marker.

Mednarodna panorama.

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Razstavljeno od 25. marca do 31. marca 1906: 1078-2

Zanimivo potovanje po

Buda-pešti.

Išče se do 40 dobrih

tesačev.

Hosta je na lepem kraju, drevje lepo. Plačilo od kubičnega čevlja po 12 vin.

" " 3/3, 3/4, 1/2 od klastre 8 "

Delo je za celo poletje. Več se izve pri

gosp. Ivanu Pajničju

v Grčovcah pri Ribnici

na Dolenskem. 1004-4

Oddaja stavbe

novoga prtiličnega prizidka k staremu šol. poslopju v Šmartnem pri Gornjem gradu.

Novi prizidek obstoji iz dveh učnih sob, ene sobe za učila in konference, dalje stranišč, potrebnih hodnikov in drugih prostorov, ter zidne ograje pred staro in novo šolo.

Ustmena zniževalna dražba se bode vršila

v ponedeljek, dne 9. aprila ob 10. uri predpoidne v šolskem poslopju v Šmartnem. 1137

Stavba se odda le enemu glavnemu podjetniku. Izklicna cena znaša 24.000 kron.

Stavbni operat, obstoječ iz stavbnih načrtov, stroškovnika, stavbnega dovoljenja in stavbenih pogojev, je razporežen na vpogled v šolski pisarni v Šmartnem in pri okrajnem šolskem svetu (okrajno glavarstvo) v Celju.

Vsak dražbenik mora pred pričetkom dražbe položiti varščino v znesku 2.400 K.

Krajni šolski svet v Šmartnem pri Gornjem gradu dne 24. marca 1906.

Načelnik: **Ivan Rosenstein.**

Zavaruje postopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkrajše. Ustna najboljši sloves, koder postuje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatke podpore v narodne in obnovoizdatne namene.

Usnjarski pomočnik

se sprejme takoj pri 1089-2

Matevžu Završniku
v Cirknici pri Rakeku.

Stanovanje

s 3 sobami in pritlikinami se odda z majem v najem v Cigaletoevih ulicah št. 3 poleg sodnijskih uradov.

Več se izve pri hišniku. 527-15

Dva gospod

se sprejmeta na hrano in stanovanje v 1

Gradšču šte. 13 v Ljubljani.

Dobro vpeljana

trgovina

z deželnimi pridelki se radi družinskih razmer takoj odda.

Kje — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 1090-3

Otroške vozičke

različnih cen ima vedno v zalogi

Dražotin Puc v Ljubljani
Dunajska cesta 18. 853-8

Naprodaj je prav lepo

stavbišče

obstoječe iz dveh parcel. Solnčnata leža, prost razgled. Način zidanja: odprt z enonadstropnimi hišami.

Prodaja lastnik na **Domobranski cesti št. 1 v Ljubljani.** 1044-2

Dr. H. vit. Porenta,

primarij dobrodelnega zavoda v Trstu, pričuje da je s presenetljivim uspehom prot. želočnim tekočim in črevesnim boleznim uporablja

želodčno tinkturo

G. Piccolija
lekarnarja

Ljubljana, Dunajska cesta 1 steklenica velja 20 vin in se vnanja naročila točno izvršujejo. I 3729-4

Na Bleiweisovi cesti št. 1 in 1-3 se odda

nekaj stanovanj

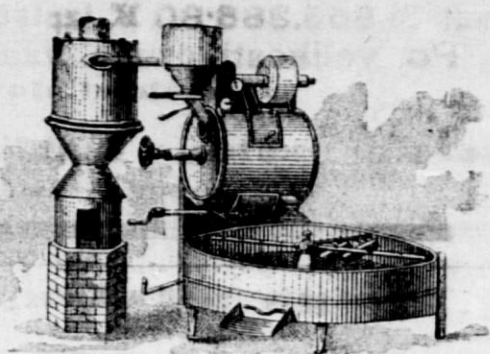
in sicer: 1011-4

eno stanovanje z vsemi pritlikinami in porabo vrta se odda takoj, drugo pa za maj termin.

Vpraša se ravnatelj pri hišniku ali pa v Šelenburgovih ulicah v prodajalni Alojzij Korsika.

Prva ljubljanska veležgalnica za kavo z električnim obratom.

Vsled direktnega uvoza kakor tudi zaradi velike razpečave lahko dobavljam povsod za izvrstno priznano, s strojem in racionalno žgano kavo, ki je vsak dan sveža, torej zelo aromatična, najfinejše kakovosti in najbolj poceni.

Prodajam pa posamezne vrste kakor tudi najbolj preizkušene zmesi. Prednosti s strojem žgane kave pred navadnim praženjem so splošno priznane; o tem se lahko vsakdo prepriča z malo poskušnjo.

Z odličnim spoštovanjem

KAREL PLANINŠEK
na Dunajski cesti.

(Postajališče elektr. cestne železnice.)

111-12

112

150 hektolitrov novega vina

grasčinskega, samo odbrane, plemenite vrste, iz kraja Sv. Ivan Zelna proda

HINKO LUŠIČ 915-4

Sesvete na Hrvaškem.

Spretnega

akviziterja

išče pod ugodnimi pogoji na Kranjskem že dolgo poslujoča zavarovalnica za življenje in zoper nezgode.

Več pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

17-25

Naprodaj ste 2 lepi skoraj popo noma novi

harmoniki

ena gramatična, ena pa francoski sistem.

Kje — pove upravništvo „Slov. Naroda“.

1039-5

Elegantne obleke
po najnovejšem kroju
iz pristnega angleškega blaga
Jos. Rojina
v Ljubljani
Šelebugova ulica
št. 5.

Neutrpa novost! **Parket-Rose** Preprosta uporaba!

Vosek za pôd

ki se briše mokro.

Parket-Rose prihrani drgnjenje ohrani lesk, ovira razširjanje prahu in je v rabi najcenejši vosek za pôd.

Uveden pri visoki in najvišji gospodi, zavodih, sanatorijih, hotelih prve vrste itd. itd.

Cene:

Lonček 1/2 kg	K	1-35
" 1 kg	"	2-50
" 2 1/2 kg	"	5-50
" 5 kg	"	11-

V Ljubljani ga ima
Adolf Hauptmann
tvornica olinatih barv.
985-4

Opr. št. A I 113/6/12

Oklic

s katerim se sklicujejo zapuščinski upniki.

K. e. kr. okrajnemu sodišču v Ljubljani, oddelek I. naj vsi tisti, kateri gre kot upnikom kaka terjatev do zapuščine dne 9. marca 1906 brezoporočnega umrlega g. **Karla Januš**, zlatarja iz Ljubljane, Rožne ulice št. 2, pridejo zaradi napovedi in dokaza svojih zahtev dne 13. aprila 1906 do poldne ob 9. uri, ali pa naj do tega časa vložijo pismo svojo prošnjo, če ne bi sicer imeli upniki do te zapuščine, če bi vsled plačila napovedanih terjatev pošla, nikake nadaljne pravice, razen v kolikor jim pristojna kaka zasta na pravica.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, oddelek I.
dne 26. marca 1906

Perilo za novorojenčke

Anton Šarc
v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 8
Lasna izdelovalnica 1131-1
na Sv. Petra nasipu št. 7.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1905. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga na Trbiž**. Ob 12. uri 24 m ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Mali Glodnitz, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno čez Selztal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Murau, Mauterndorf, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj čez Selztal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 44 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Mali Glodnitz, Ljubno, Selztal, Solnograd, Bad Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Zeneva, Pariz, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 3. uri 58 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, (v Prago direktni voz I. in II. razr.), Lipsko na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (Trst-Monakovo direktni voz I. in II. razr.) — **Proga v Novo mesto in Kočevje**. Osebni vlaki. Ob 7. uri 17 m jutraj osebni vlak v Novo mesto, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m pop. istotako. — Ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Proga v Trbiž**. Ob 3. uri 23 m jutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo (Monakovo-Trst direktni voz I. in II. razr.), Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, IŠI, Aussee, Ljubno, Celovec, Mali Glodnitz, Beljak. Ob 7. uri 12 m jutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago (iz Prage direktni voz I. in II. razreda), Francove vane, Karlove vane, Heb, Marijine vane, Plzen Budejovice, Linc, Steyr, Pariz, Zeneva, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Bad Gastein, Solnograd, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. uri 29 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selztala, Beljaka, Celovca, Malega Glodnitza, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 06 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Murau, Malega Glodnitza, Celovca, Pontabla, čez Selztal, od Inomosta in Solnograda, čez Klein-Reifling iz Steyra, Lince, Budejovic, Plzna Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prage, Lipskega. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja**. Osebni vlaki. Ob 8. uri 44 m jutraj osebni vlak iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. V **Kamnik**. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m pop., ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le v oktobru. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika**. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 min. jutraj, ob 10. uri 59 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer. Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le v oktobru. — Srednjeevropski čas je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

2-50 in višje. **Za turistiko za šport za na cesto za trpez**
je najpraktičnejše in najkrasnejše

damsko krilo

kakor ga kaže slika
iz lodna, ševiot ali iistra
barvasto ali črno.

Pri naročilu je navesti samo mero čez
boke in dolgost krila spredaj in zadaj.

KARL RECKNAGEL v Ljubljani
na Mestnem trgu št. 24. 1114-2

Spomladanske

obleke za gospode

obleke za dečke

paletote za dame

plašče za deklice

v največji izbiri.

Najnižje cene!

Gričar & Mejač
Prešernove ulice št. 9.

Največja izbira
najboljših in najcenejših

dvokoles in šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Pisalni stroji. * Večletno jamstvo. * Vezanje poučujemo brezplačno. * Lastna delavnica za poprave.

IVAN JAX in SIN
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

F. P. Vidic & Komp. Ljubljana,

opekarna in tovarna peč!, ponudijo vsako poljubno množino

zarezane strešne opeke, „Koroški model“

(Strangfalzziegel)

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Te vrste strešniki so patentovani v vseh kulturnih državah. Lastniki patentov: F. P. Vidic & Komp. in Jos. Marzola.

Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje.

Vzorci in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Takojšnja in najzanesljivejša postrežba.

Sprejmejo se zastopniki.

833-7

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.